

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Basın Birimi

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Tematik Bilgi Notu – İtibarın Korunması

Aralık 2016

İşbu Tematik Bilgi Notu, Mahkeme açısından bağlayıcı değildir ve tüm ayrıntıları içermemektedir.

İtibarın Korunması

Ayrıca bk. "[Kişinin kendi görüntüsü üzerindeki hakkı](#)" başlıklı Tematik Bilgi Notu

“Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığı veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir...” ([“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi”](#) Madde 10 § 2).

“... İtibarın korunması hakkı, özel hayatın gizliliği hakkının bir parçası olarak Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında korunan bir haktır... Fakat 8. maddenin etkili olabilmesi için bir kişinin itibarına yönelik saldırının belirli bir düzeyde ciddiyeti olması ve kişinin özel hayatın gizliliği hakkında faydalanmasına engel olacak bir biçimde olması gerekmektedir... Ayrıca Mahkeme, örneğin ceza gerektiren bir suçun işlenmesi... gibi kişinin kendi eylemlerinin öngörülebilir sonucu olarak itibarın kaybedilmesi üzerine şikâyet için 8. maddeye dayanılamayacağına karar vermiştir.

Demokratik bir toplumdaki “itibarın korunması veya başkalarının hakları”na ilişkin menfaatlere müdahalenin gerekliliğini incelerken Mahkeme'nin, yerel makamların Sözleşme kapsamında garanti altına alınmış olan ve bazı davalarda ihtilafa düşen iki değeri, yani bir yanda 10. madde ile korunan ifade özgürlüğü ve diğer yanda 8. maddenin teminat altına aldığı özel hayatın gizliliği hakkını korurken adil bir denge kurup kurmadıklarını tetkik etmesi gerekebilir.” (Axel Springer AG / Almanya, (Büyük Daire), 7 February 2012, §§ 83-84). karar)

İfade özgürlüğünün kısıtlanması olarak itibarın korunması

Dernekler, sivil toplum örgütleri, vs.

Büyük Daire nezdinde derdest Başvuru

Medžlis Islamske Zajednice Brčko ve Diğerleri / Bosna-Hersek (başvuru no. 17224/11)

13 Ekim 2015 (Daire) – dava Mart 2016 tarihinde Büyük Daire’ye gönderilmiştir

Bu dava, dört STK’nın ticari olmayan bir radyo istasyonunun yayın müdürünü şikâyet etmek amacıyla bölgenin yüksek makamlarına yazdıkları bir mektubun yayınlanmasının ardından açılan hakaret davaları ile ilgilidir. Başvuran STK’lar, yerel mahkemelerin aleyhlerinde verdikleri kararların ifade özgürlüklerini ihlal ettiği hususunda şikâyetçidirler. Maksatlarının mektubu paylaşmak olmadığını ve bunun kasten olmadığını, kayda değer bir kamu menfaati hususunda belirli yolsuzlukları –çok etnikli ticari olmayan radyo istasyonunun makamına bir adayın uygunluğu- yetkililere bildirmek ve yetkilileri iddiaları doğrultusunda soruşturma açmaları için teşvik etmek olduğunu belirtmişlerdir.

13 Ekim 2015 tarihli Daire kararında Mahkeme, Sözleşme’nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğü) **ihlalinin söz konusu olmadığına** dörde karşı üç oyla karar vermiştir. Daire, özellikle, hakaret davalarında tanıkları dinleyen yerel mahkemelerin başvuran STK’ların yayın müdürünün görevini kötüye kullandığını kanıtlamak adına makul bir çaba sarf etmeden yalnızca bildirme hususunda ihmalkâr davrandığı sonucuna varmalarını doğru bulmuştur. Bu sebeple yerel mahkemeler, (kamu görevlisi olarak bir pozisyonun olası adayı yani ticari olmayan bir radyo istasyonunun yöneticisi olarak) radyo yayın müdürünün itibar hakkı ve başvuran STK’ların bir kamu görevlisinin yönetimindeki yolsuzlukları bunun gibi şikâyetleri ele alabilecek yetkinlikte olan organlara ihbar etme hakkı arasında adil bir denge kurmuşlardır.

14 Mart 2016 tarihinde beş hâkimden oluşan bir heyet, başvuranların davanın Büyük Daire’ye gönderilmesi talebini kabul etmişlerdir.

31 Ağustos 2016 tarihinde Büyük Daire dava için bir duruşma düzenlemiştir.

Yazarlar ve kitap yayımcıları

Lindon, Otchakovsky-Laurens ve July / Fransa

22 Ekim 2007 (Büyük Daire)

Bu dava, bir romanın yazarı ve yayımcısının mahkûm edilmeleri ile ilgilidir. Bu iki başvuran, aşırı sağcı bir siyasi partiye ve genel başkanına hakareten, romanın rencide edici paragraflarını içeren bir dilekçeyi yayınlayan ve yazar ve yayımcının mahkûm edilmelerini eleştirmiş olan önde gelen bir yerel gazetenin müdürü olan üçüncü başvuran ile beraber hakareten suçlu bulunmuşlardır. Kitap, parti ve genel başkanının sorumluluğu altında olan ırkçılığın Fransa’da zuhur etmesi ve bu musibet ile mücadelenin zorluğu hususunu açıkça konu edinmiştir. Başvuranlar, mahkûmiyetlerinin ifade özgürlüklerini ihlal ettiği iddiasında bulunmuşlardır.

Mahkeme, ilk iki ve üçüncü başvuranın mahkûm edilmesine ilişkin olarak Sözleşme’nin **10. Maddesi’nin** (ifade özgürlüğü) **ihlalinin söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Yazar ve yayımcıya uygulanan yaptırımların belirli üç paragraf dışında söz konusu esere ilişkin iddiaları kapsamadığını gözlemlemiştir. Bu yüzden hükümler, ilgili ve yeterli dayanakları temel almış olup, yaptırımlar orantısız değildir. Üçüncü başvuran hususunda ise, tanınmış bir kişinin itibarının ve başkalarının haklarının korunması gerekliliği göz önünde bulundurularak, söz konusu başvuran, çok okunan milli bir gazetede romanın rencide edici paragraflarını yayınlamak kabul edilebilir “provokasyon” sınırlarını aşmıştır. Başvurana kesilen para cezası ve hükmedilen tazminat makuldür.

Ileana Constantinescu / Romanya

11 Aralık 2012

Bu dava, yazarın babasının (Romanyalı ünlü bir ekonomist) hayatı üzerine yazdığı kitabın yayımlanması ardından başvuranın iftira nedeniyle mahkûm edilmesi ile ilgilidir. Yazar kitabında, babasının, “Ekonomistler Odası”nın, Romanya Ekonomistler Derneği’nin başkan yardımcısı olan babasının eski bir iş arkadaşının menfaalarına zarar veren bazı faaliyetleri tartışma konusu yapmıştır.

Romanya mahkemelerinin temel aldıkları dayanakların başvuranın ifade özgürlüğüne müdahale edilmiş olduğunu kanıtlamak için ilgili ve yeterli olarak kabul edilemeyeceğine ve bunun başkalarının şöhretinin korunmasına ilişkin meşru amaç ile orantısız olduğuna hükmederek Mahkeme, Sözleşme’nin **10. Maddesi’nin** (ifade özgürlüğü) **ihlalinin söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Mahkeme, söz konusu ifadelerin en azından bir kısmının Romanya ekonomistler birliğinin genel menfaatlerini konu alan bir görüşme kapsamında değerlendirildiğini özellikle belirtmiştir. Ayrıca, bu ifadeler ilgili kişinin özel hayatını değil mesleki eylemlerine ve bir birliğe üyeliğine ilişkin tutumlarını kapsamaktadır. Son olarak, başvuran yerel mahkemeler nezdinde iddialarının yeterli ve somut dayanakları olduğunu kanıtlayamamış ve tutumu bir bütün olarak ele alındığında başvuran mesleki etiğe ilişkin bir problemin mevcudiyetine ikna olarak iyi niyetli davranmıştır.

Ojala ve Etukeno Oy / Finlandiya ve Ruusunen / Finlandiya

14 Ocak 2014

Bu davalarda, yazar ve eski Finlandiya Başbakanı arasında geçen ilişkiyi konu alan bir otobiyografinin yazarı ve yayımcısı ceza mahkemeleri tarafından mahkûm edilmiştir. Başvuranlar, mahkûm edilmelerinin ifade özgürlüğünü ihlal ettiği hususunda şikâyetçi olmuşlardır.

Finlandiya mahkemelerinin söz konusu çatışan menfaatler arasında adil bir denge kurduklarına hükmederek Mahkeme, iki davada da Sözleşme’nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğü) **ihlalinin söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Mahkeme, başbakanın kuşkusuz kamuya mal olmuş bir kişi olduğunu ve kitabın kamu menfaatine ilişkin içerik bulundurduğunu ancak başbakanın şöhretine verilen zarar değerlendirilirken yalnızca özel hayata ilişkin paragrafların göz önünde bulundurulduğunu özellikle belirtmiştir.

Almeida Leitão Bento Fernandes / Portekiz

12 Mart 2015

Bu dava, başvuranın Birleşik Devletler’deki Portekiz diasporası ve iç savaş bağlamında ele aldığı aile içi dramları konu alan romanının yayınlanması ardından kayın hısmından bir kaç kişiye yayın yolu ile hakaret ettiği için mahkûm edilmesi ile ilgilidir. Başvuran, kocasının ailesine hakaret ve onurlarını lekelemek nedeniyle mahkûm edilmesinin ifade özgürlüğünü ihlal ettiği hususunda şikâyetçi olmuştur.

Başvuranın ifade özgürlüğü hakkını kullanmaya ilişkin müdahalenin başkalarının itibar ve haklarının korunmasına ilişkin meşru amaç ile orantısız olmadığına hükmederek Mahkeme, Sözleşme’nin **10. Maddesi’nin** (ifade özgürlüğü) **ihlalinin söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Mahkeme, kayın hısmının özel hayatına saygı hakkını dikkate almayarak romanda konu edilen belirli olaylar ve bulunulan değer yargıları sebebiyle başvuranın sanatsal yaratıcılık özgürlüğü sınırlarını aşmış olduğuna karar veren Portekiz mahkemeleri ile hemfikiridir. Mahkeme, özellikle ilgili kişilerin kamuya mal olmuş kişiler olmadığı için, başvurana verilen cezanın gerekliliğini değerlendiren makamlara verilen manevra alanının (takdir payı) geniş olduğu fikrindedir.

Avukatlar

Reznik / Rusya

4 avril 2013

Bu dava, ünlü işadamlarının avukatı Mikhail Khodorkovskiy'in üzerinde arama yapan erkek gardiyanların davranışı hakkında, televizyonda yayınlanan bir tartışma programında yönelttiği eleştirel sözler nedeniyle Moskova Barosu Başkanına karşı açılan iftira davası ile ilgilidir. Başvuran, ifade özgürlüğünün orantısız bir şekilde kısıtlanmasının mağduru olduğunu belirtmiştir.

Mahkeme, başvuranın kabul edilebilir eleştiri sınırlarını aşmamış olduğunu, başvuranın kendisini iftira suçundan mahkûm eden Moskova mahkemesinin, karar verirken ilgili olaylar hakkında kabul edilebilir bir değerlendirmeyi esas almadığı yönündeki beyanlarının yeterince gerçeğe dayalı bir temele dayanmış olduğunu değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiğini** tespit etmiştir. Dolayısıyla bu mahkeme, özellikle şikâyetçinin itibarının korunmasının gerekliliği ve genel menfaat arasında bir denge kuramamıştır. Öte yandan, başvurana yüklenen tazminat miktarı önemsiz olsa da, konusunu oluşturduğu iftira davası, ifade özgürlüğüne mani olacak nitelikteydi.

Fuchs / Almanya

27 Ocak 2015 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Bir avukat olan başvuran, özellikle bir müvekkilini temsil ederken savcılık tarafından çağırılan bir bilirkişi hakkında sarfettiği onur kırıcı sözler nedeniyle kendisine cezai ve disiplin yaptırımları uygulanmış olmasından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, başvuranın Sözleşme'nin 10. maddesi (ifade özgürlüğü) bağlamındaki şikâyetinin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir. Mahkeme, özellikle başvurana uygulanan yaptırımların, ifade özgürlüğü hakkına bir müdahale oluşturduğunu belirlemiştir. Aynı zamanda Mahkeme, yaptırımların, yasa ile öngörülmüş (sırasıyla Alman Ceza Kanunu ve Meslek Hukuk Kanunu) olduklarını ve yaptırımların, yeminli bilirkişi haklarının ve itibarının korunmasında meşru amaç izlediklerini gözlemlemiştir. Dahası, Mahkeme, yaptırımların, Sözleşme'nin 10. maddesi anlamında demokratik bir toplumda gerekli olduklarını tespit etmiştir.

Morice / Fransa

23 Nisan 2015 (Büyük Daire)

Bu dava, bir avukatın, basında yer alan sözleri nedeniyle yargıç Bernard Borrell'in ölümüne ilişkin bilgileri devredecek olan sorgu hâkimleri hakkında iftira suçundan aldığı cezai mahkûmiyet ile ilgilidir. Başvuran, mahkûmiyetinin özellikle, ifade özgürlüğü hakkının ihlal edilmesine yol açmış olduğunu iddia etmiştir.

Başvuran, bu durumda cezai mahkûmiyetinin, ifade özgürlüğü hakkını kullanmasına, yasayla öngörülen ve başkalarının hak ve itibarının korunmasını amaçlayan bir müdahale teşkil ettiğine itiraz etmemiştir. Mahkeme, ancak başvuranın iftira suçundan mahkûm edilmesinin, ilgilinin ifade özgürlüğü hakkına orantısız bir müdahale, dolayısıyla 10. madde anlamında demokratik bir toplumda gerekli olmayan bir müdahale olarak tahlil edildiğini değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiğini** tespit etmiştir.

Peruzzi / İtalya

30 Haziran 2015

Bu dava, avukat olan başvuranın, iki müvekkilinin katıldığı miras paylaşımı davası kapsamında sorgu hâkimine (M. X) iftira atmak suçundan cezaya mahkûm edilmesine

ilişkindir. Başvuran, hâkim X'in davranışından şikâyet etmek amacıyla Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu'na hitaben yazılan bir dilekçeyi, hâkim X ve Lucca Mahkemesinin diğer hâkimlerine göndermişti.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediğini** tespit etmiştir. Mahkeme, bilhassa başvuran tarafından hâkim X'e yapılan suçlamalardan birinin, hâkimlik görevine yönelik etik yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hatta başvuranın, iddia edilen bazı usulsüz davranışları ispatlamak adına araştırma yapmadan cezai bir suçun işlendiği ile ilgili olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, başvuranın mahkûmiyetinin, başkalarının itibarının korunması ve yargı erki yetkisinin ve tarafsızlığının güvence altına alınması için demokratik bir toplumda gerekli olduğunun makul olarak kabul edilebileceğini değerlendirmiştir.

Bono / Fransa

15 Aralık 2015

Bu dava, avukat ve terör şüphelisi bir kişinin müdafii olan başvuranın, istinaf mahkemesine sunulan iddialarındaki kayıtlı yazılar nedeniyle disiplin cezasına mahkûm edilmesi ile ilgilidir. Başvuran, Fransız sorgu hâkimlerinin, Suriye gizli servisi tarafından müvekkiline karşı yapılan bazı işkence eylemlerinin suç ortağı olduklarını ileri sürmüş ve dolayısıyla işkence altında elde edilen davaya ilişkin belgelerin reddini talep etmiştir. Başvuran, aleyhine hükmedilen disiplin cezasından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiğini** tespit etmiştir. Mahkeme, ihtilaf konusu küfürlü ifadelerin, sorgu hâkimleri adına onur kırıcı bir karaktere sahip olduklarını özellikle belirtmiştir. Bununla birlikte ifadeler, isim belirtmek suretiyle hâkimleri hedeflememiş, esas olarak hâkimlerin usuli tercihleri üzerine yoğunlaşmıştı. Gerçekçi bir temele dayanan bu kayıtlar, başvuranın müvekkilini savunma görevine de doğrudan katkı sağlamışlar ve duruşma salonundan çıkmamışlardı. Mahkeme, başvuranın çarptırıldığı disiplin cezasının, kendisinin daha önce Paris İstinaf Mahkemesindeki duruşma boyunca sözlerinin hesabını vermeye davet edilmesi nedeniyle orantılı olmadığı görüşüne varmıştı. Bu davada Mahkeme, diğer yandan eğer adaletin iyi işleyiş yararı açısından, avukatların bir takım davranışlarının cezalandırılması adli ve disiplin makamlarına düştüğü durumlarda bu makamların, denetimin müvekkillerinin menfaatlerini savunmalarına zarar veren engelleyici etkiye sahip bir tehdit oluşturmadığına dikkat çekmeleri gerektiğini hatırlatmıştı.

Rodriguez Ravelo / İspanya

12 Ocak 2016

Bu dava, bir avukat tarafından yapılan yazılı bir talepte bir hâkim aleyhine değer yargıları taşıyan ve hâkimi suçlayıcı bir şekilde kullanılan ifadelere ilişkindir. Başvuran, mahkûmiyetinin ve çarptırıldığı cezanın, görevleri kapsamında özgürce ifade etme hakkını kullanmasına orantısız bir müdahale olduğundan şikâyet etmektedir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiğini** tespit etmiştir. Kuşkusuz, başvuranın cezası ve mahkûmiyeti, yasayla öngörülmüş ve ifade özgürlüğü hakkının ilgili tarafından kullanılmasına yapılan müdahale, ilk derece mahkemesi hâkiminin hak ve itibarının korunması ve yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınmasını teminen meşru amaç izlemiştir. Ancak Mahkeme, başvuranın cezaya mahkûm edilmesinin, müvekkillerini savunmakla yükümlü avukatlar üzerinde caydırıcı bir etki oluşturacak nitelikte olduğunu değerlendirmiştir. İspanyol ceza mahkemeleri dolayısıyla yargı erki yetkisinin güvence altına alınmasının gerekliliği ve ifade özgürlüğünün korunmasının gerekliliği arasında adil bir denge kuramamışlardır. Avukata zarar veren ceza

sonuç olarak izlenen meşru amaç ile orantılı olmadığından demokratik bir toplumda gerekli değildir.

Üniversite öğretim görevlileri ve profesörler

Boldea / Romanya

15 Şubat 2007

Başvuran, Üniversitede doçenti. Üyesi olduğu bölüm bünyesinde yapılan yayınlar bakımından genel bir memnuniyetsizliğin hâkim olduğu kendi bölümünün öğretim kademesinin bir toplantısı sırasında dekan, bazı bilimsel yayınlar hakkında intihal iddiasını ele almıştır. Başvuran, iki yazarın yayınlarının intihal olduğuna tereddüt etmeden dikkat çeken tek kişiydi. Bu tezlerin yazarları, iftira gerekçesiyle şikâyet etmişler ve başvuran idari para cezası ödemeye mahkûm edilmiştir. Başvuran, özellikle iftira suçundan mahkûm edilmesinin, ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini savunmuştur.

Mahkeme, Rumen makamlarının, başvuranın idari para cezasını ve şikâyetçiler tarafından maruz kalınan yargılama giderlerini ödemeye mahkûm edilmesini haklı gösterecek uygun ve yeterli gerekçeler vermediklerini ve dolayısıyla bu mahkûmiyetin, zorunlu toplumsal bir gereksinime dayanmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle başvuranın iddialarının iki meslektaşını intihal yapmakla suçladığı ölçüde ciddi olduğunu bununla birlikte iddiaların somut bir temele sahip olduklarını da nazara almıştır. Buna ek olarak uyuşmazlık konusu iddialar, ilgililerin özel yaşamlarının bazı yönleri ile ilgili değil ancak öğretim görevlisi niteliklerini içeren davranışları ile ilgiliydi.

Sorguç / Türkiye

23 Haziran 2009

Bu dava, bir üniversitede profesör olan başvuranın, yardımcı doçent seçim usulünü eleştirdiği bir makalede bir meslektaşını küçük düşürmekten tazminat ödemeye mahkûm edilmesine ilişkindir. Söz konusu kişi, makalede yer alan bazı yorumların saygınlığına zarar verdiğini iddia ederek başvuran aleyhine tazminat davası açmıştır. Başvuran, kendisini iftira atmakla suçlayan yerel mahkeme kararlarından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, Türk mahkemelerinin, söz konusu menfaatler arasında adil bir denge kuramadıklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Yerel mahkemeler, başvuranın argümanlarını incelemeksizin ihtilaf konusu beyanların, dikkat çekecek ölçüde, müştekinin saygınlığına gölge düşürmüş olduğunu tespit etmişlerdir. Mahkemeler, üstelik adı bile zikredilmeyen müştekinin itibarının hangi nedenle başvuranın ifade özgürlüğüne üstün geldiğini açıklamamışlardır. Mahkeme, bu kararda, bir akademisyen adına bünyesinde görev yaptığı kuruluş ya da sistem hakkında fikrini bilhassa özgürce açıklama, bir takım bilgileri paylaşma ve gerçeği kısıtlama olmaksızın yayma özgürlüğü tanınan akademisyenin ifade özgürlüğünün önemini ayrıca vurgulamıştır.

Mustafa Erdoğan ve diğerleri /Türkiye

27 Mayıs 2014

Biri hukuk profesörü, biri genel yayın yönetmeni ve diğeri editör olan başvuranlar, bir siyasi partinin feshedilmesi kararına ilişkin bir makaleyi 2001 yılında üç ayda bir yayın yapan hukuk dergisinde yayınlamışlardır. Bu makalenin onur kırıcı olduğunu değerlendiren Türk mahkemeleri, başvuranları Anayasa Mahkemesinin üç hâkimine tazminat ödemeye mahkûm etmişlerdir. Başvuranlar, özellikle eleştirilerinin somut bir temeli olduğu, kanuni olduğu ve demokratik bir toplumda bazı hâkimler hakkında kabul edilebilir eleştiri sınırlarını aşmamış oldukları inancıyla, yerel mahkemeler tarafından aleyhlerine verilen kararların ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiğini** tespit etmiştir. Mahkeme, hâkimlerin görevleri bakımından sıradan vatandaşlara nazaran daha geniş bir sınırdaki kabul edilebilir eleştirilerin konusu olmayı beklemelerinin gerektiğini özellikle belirtmiştir. Başvuranlara karşı açılan iftira soruşturmasında ulusal hâkimler, ne makalenin yazıldığı bağlamı (Anayasa Mahkemesi kararları hakkında şiddetli bir kamusal tartışma) ne de ihtilaf konusu yayının biçimini (hemen hemen bir dergi ve çok okunan bir gazete değil) yeterince dikkate almamışlardır. Mahkeme, bunun yanı sıra akademik özgürlüğün önemini ve özellikle akademisyenler adına, tartışmalı ya da sevilmeyen olsalar bile yeterlilikleri, mesleki uzmanlıkları ve araştırmaları ilgili alanlarda fikirlerini özgürce ifade edebilme imkânlarının önemini altını çizmiştir. Makalenin içeriği konusunda Mahkeme, bazı yorumlar katı olsa da, geniş ölçüde genel terimlerle ifade edilen ve yeterli somut bir temele dayanan değer yargılarının söz konusu olduğu ve üç hâkime karşı nedensiz kişisel saldırılar olarak değerlendirilemeyeceği kanısına varmıştır. Sonuç olarak Mahkeme, başvuranların bir genel menfaat konusu üzerine eleştirilerini dile getirme haklarına yapılan müdahalenin yani hâkimlerin kişisel saldırılara karşı korunma hakkının maksadını haklı göstermek için ileri sürülen gerekçenin, müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğunu tespit etmek için yeterli olmadığını değerlendirmiştir.

Kharlamov / Rusya

8 Ekim 2015

Bu dava, Orel Devlet Teknik Üniversitesinin yönetici makamının seçim usulünde bazı hatalar yapıldığını ve dolayısıyla bu makamın meşru olarak değerlendirilemeyeceği düşüncesini açıklamasının ardından işvereni tarafından üniversite profesörü olan başvurana karşı açılan iftira davasını kapsamaktadır. Başvuran, tarafı olduğu iftira davasının, ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini savunmuştur.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. Maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiğini** tespit etmiştir. Mahkeme, özellikle Rus mahkemelerinin, başvuranı, akademik ilişkilerin belirli karakteristiklerini dikkate almaya mahkûm ettikleri kararlarının yeterli olmadığını değerlendirmiştir. Mahkeme bilhassa üniversitenin itibarının ve güvenilirliğinin korunmasının, Sözleşme uyarınca bir bireyin itibarının ve güvenilirliğinin korunması ile eşit bir seviyede kurulamayacağını belirtmiştir. Rus mahkemeleri, dikkati başvuranın üniversite senatosunun seçimini gayrimeşru olarak nitelenmesi üzerine çekerek, üniversitenin saygınlığının korunması gerekliliği ve başvuranın akademik yaşamın örgütlenmesi üzerine düşüncesini açıklama özgürlüğü arasında dolayısıyla adil bir denge kuramamışlardır.

Bkz. ayrıca, yakın geçmişte:

Aurelian Oprea / Romanya

19 Ocak 2016

Do Carmo de Portugal e Castro Câmara / Portekiz

4 Ekim 2016

Kamu görevlileri

Povraz / Türkiye

7 Aralık 2010

Bu dava, başvuranın Adalet Bakanlığı Başmüfettişi sıfatıyla, yüksek bir yargıç hakkında bazı usulsüzlük iddialarına ilişkin hazırladığı ve basına sızan bir rapora dayanarak iftira suçundan tazminat ödemeye mahkûm edilmesi ile ilgilidir. Başvuran, mahkûmiyetinin özellikle ifade özgürlüğü hakkına haksız ve orantısız bir müdahale oluşturduğunu iddia etmiştir.

Mahkeme, makamların başvuranın ifade özgürlüğüne müdahalesinin, demokratik bir toplumda gerekli olduğunu ve uygulanan yöntemlerin, izlenen amaç ile yani başkalarının haklarının ve itibarının korunması ile orantılı olduğunu değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle kamusal sorumluluk yetkisi verilen kişilerin, medyaya daha sınırlı erişimi olan sıradan vatandaşlar konusunda alenen bildirim yaparken dengesiz bir durum yaratmamak adına ölçülülük göstermeleri gerektiğini belirtmiştir. Bu kişiler aynı zamanda gizli bilgiler içeren bazı soruşturmaları adaletin doğru icra edilmesi amacıyla resmi gizlilik koşuluyla yürütmekle sorumlu olduklarında yüksek bir teyakkuz izlemek zorundadırlar.

Tarihçiler

Karsai / Macaristan

1 Ocak 2009

2004 yılında, Macaristan'da, Nazi Almanya'sı ile işbirliği yapan ve yahudi karşıtı bir mevzuatın yürürlüğe girmesinde rol alan eski başbakan Pál Teleki anısına bir heykelin dikilip dikilmemesi hususunda toplumsal bir tartışma söz konusuydu. Macar bir tarihçi ve üniversite profesörü olan başvuran, sağ görüşlü basını ve özellikle bir gazeteciyi Pál Teleki'nin rolünden övgü ile söz ettikleri ve yahudi karşıtı ifadelerde buldukları için eleştiren bir makale yayımlamıştır. Başvuran, özellikle, masrafları kendisinin karşılaması suretiyle bir düzeltme yazısı yayımlaması ve adli masrafları üstlenmesi kararı hakkında şikâyette bulunmuştur.

Macar mahkemelerinin toplumsal tartışmaya katılan bir kişinin şahsiyet haklarını başvuranın ifade özgürlüğü hakkının üzerinde tutmak için herhangi bir acil sosyal gereksinim tespitlerinin ikna edici olmadığına hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. Maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Mahkeme, özellikle, başvuranın makalesinin son derece kamu menfaatinde olan bir toplumsal tartışma esnasında yayımlandığını belirtmiştir. Ayrıca söz konusu gazeteci, popüler basında tartışmanın bir parçası olan yazıları yayımlayarak kendisini isteyerek kamu eleştirisinin hedefi haline getirmiştir. Son olarak, başvurana uygulanan yaptırım, bir tarihçi olarak mesleki güvenilirliğini zedeleyen bu hususta bir düzeltme yazısı yazması, caydırma etkisi oluşturmak için yeterlidir.

Braun / Polonya

4 Kasım 2014

Bu dava, bir yönetmen ve tarihçi olan başvuranın, bir radyo tartışması esnasında, komünist dönemde gizli siyasi polis teşkilatının muhbiri olarak nitelendirildiği ünlü bir profesörün şöhretine zarar verdiği gerekçesiyle para cezasına çarptırılması ve bir özür yazısı yayımlaması hakkındaki şikâyeti ile ilgilidir. Başvuran, özellikle, bir gazeteci olarak yıllardır çalıştığını ve katıldığı radyo tartışmasının kamuya mal olmuş bir kişi ile ilgili önemli bir konuya ilişkin olduğunu ileri sürerek Polonya mahkemelerinin kararlarının kendisinin ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiği hususunda şikâyetçi olmuştur.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Mahkeme, özellikle, başvuranın profesörün şöhretine zarar veren ciddi suçlamalarda bulunduğunu belirtmiştir. Ancak, başvuranın ifade özgürlüğü ve profesörün

şöhretine saygı yükümlülüğü arasında bir denge kurulması gerekmektedir. Polonya mahkemeleri, toplumsal tartışmaya katılan gazetecilere uygulanabilecek standartlar ve diğer katılımcılara uygulanabilecek standartlar arasında bir ayırım yapmıştır. Polonya Yüksek Mahkemesi içtihat hukuku kapsamında gerekli özen standardı ve dürüstlük kuralı yalnızca gazetecilere uygulanmakta olup, başvuran gibi diğer kimselerin ise iddialarının doğruluğunu kanıtlamaları gerekmektedir. Başvuran ifadelerinin doğruluğunu kanıtlayamadığından mahkemeler, başvuranın profesörün şahsiyet haklarını ihlal ettiği kararına varmışlardır. Mahkeme, Polonya mahkemelerinin başvuranın iddialarının doğruluğunu kanıtlaması gerekliliği dolayısıyla gazetecilerden daha yüksek bir standardı yerine getirmesi gerektiği kararı ile hemfikir değildir.

Pinto Pinheiro Marques / Portekiz

22 Ocak 2015

Bu dava, kültürel bir derneğin başkanı ve bir tarihçi olan başvuranın bölgeden bir şairin eserlerinin yayımlanmasına ilişkin bir anlaşma imzaladığı belediye meclisinin şöhretine zarar verdiği gerekçesiyle mahkûm edilmesi ile ilgilidir. İlk cildi 2003 yılında yayımlanmıştır. 2005 yılında meclis, şairin eserlerine ilişkin bir kitap yayımlamıştır. Meclisin eserleri kendi inisiyatifinde yayımlamakla hata yaptığını düşünen başvuran, yerel bir gazetede bir makale yayımlamış ve ardından kamu yetkilisi olan tüzel bir kişiye hakareten cezaya çarptırılmıştır. Başvuranın karara ilişkin temyiz talebi reddedilmiştir. Mahkeme önünde başvuran, hakareten mahkûm edilmesi hususunda şikâyetçi olmuştur.

Portekiz Hükümeti tarafından ortaya koyulan dayanakların, konu ile alakalı olmalarına rağmen demokratik bir toplumda söz konusu müdahalenin gerekli olduğu kararına varmak için yeterli olmadığına ve mahkûm edilmesinin sonucu olan ifade özgürlüğü hakkının kısıtlanması ve belediye meclisinin güvenilirliğinin ve itibarının ve vatandaşların bu kuruma duyduğu güveninin korumasına ilişkin meşru amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi olmadığına hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Mahkeme, özellikle, Sözleşme'nin 10. Maddesi kapsamında başvuranın yorumlarının kabul edilebilir eleştiri sınırlarını aşmadığına karar vermiştir. Kabul edilebilir eleştiri sınırları, kamu kuruluşu hususunda özellikle de kuruluş bu davada da olduğunu gibi yönetici bir kuruluş ise özel bir kişiden veya hatta bir politikacıdan daha geniştir. Demokratik bir sistemde söz konusu kuruluşun eylemleri ve ihmalleri hem yasama ve yargı yetkililerinin hem de basın ve kamuoyunun yakın denetimi altında olmalıdır.

Gazeteciler ve yayınevleri

Radio France ve Diğerleri / Fransa

30 Mart 2004

Bu dava, radyo gazetecilerinin 1942 yılında Yahudilerin tehcir edilmesinde aktif rol almış bir kişi olan eski bir kaymakama (*sous-préfet*) ithafen yirmi dört saat aralıklarla radyo üzerinden yaptıkları yayınların ardından mahkûm edilmeleri ile ilgilidir. Başvuranlar, özellikle, Fransız mahkemeleri tarafından uygulanan yaptırımlar ve alınan tedbirlerin sonucu olan haber verme haklarının ihlali hususunda şikâyetçidirler.

Başvuranlara karşı alınan tedbirlerin başkalarının şöhret ve haklarının korunmasına ilişkin meşru amaç ile orantısız olmadığına ve bu yüzden demokratik bir toplumda gerekli görülebileceğine hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Özellikle tartışmalı olan yayın hususunda ise başvuranlar detaylı ve iyi belgelenmiş bir makaleden ve saygın haftalık bir dergide yayımlanan röportajdan alıntı yaptıklarını kabul etmişlerdir. Ancak, başvuranlar eski kaymakamın “Drancy’ye, sınır dışına gönderilen kişilerden oluşan bir konvoyun ayrılışını

organize ettiğini” kabul ettiğini öne sürmüşlerdir. Mahkeme’ye göre bu iddia yayımlanan makale veya röportajda bulunanları doğru bir biçimde yansıtmamaktadır. Ayrıca, yayınların kısa zaman sonra kısmen düzeltilmesine ve ilgili kişinin iddiaları yalanladığını ifade etmesine rağmen orijinal yayın yine de pek çok kez yayımlanmıştır.

Chauvy ve Diğerleri / Fransa

29 Haziran 2004

Bu davadaki başvuranlardan biri gazeteci ve yazardır, diğeri bir yayınevidir ve bir diğeri de bu yayınevinin başkanıdır. 1997 yılında yayınevi birinci başvuranın Jean Moulin ve Raymond Aubrac da dâhil olmak üzere Caulin’deki Direniş liderlerinin Klaus Barbie tarafından tutuklanmalarını konu alan *Aubrac-Lyons 1943* adlı kitabını yayımlamıştır. Raymond ve Lucie Aubrac tarafından gelen bir şikâyetin ardından başvuranlar, cezayı gerektiren hakaret suçundan suçlu bulunmuşlardır ve diğeri cezaların yanı sıra para cezasına çarptırılıp tazminat ödemeleri kararına varılmıştır. Başvuranlar, mahkûm edilmelerinin ifade özgürlüğü haklarını ihlal ettiği hususunda şikâyetçi olmuşlardır.

Başvuranların ifade özgürlüğüne müdahalenin Aubrac ailesinin şöhretini korumaya ilişkin meşru amaç ile orantılı olduğuna hükmederek Mahkeme, Sözleşme’nin **10. maddesi’nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Özellikle, tarihsel gerçekliğin arayışının ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğunu belirterek Mahkeme, tarihçiler ve hatta kamuoyu ve onların yorumları arasında süregelen bir tartışmanın bir parçası olan bu maddi tarihsel meselenin çözümünün kendi görevi olmadığı kanaatindedir. Ancak, söz konusu tedbirin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığına karar vermek için Mahkeme, Jean Moulin’in tutuklanma koşullarını bilme hususundaki kamu menfaati ile Direniş’in önemli isimlerinden olan Bay ve Bayan Aubrac’ın şöhretlerinin korunması arasında bir denge kurmak zorundadır.

Cumpănă ve Mazăre / Romanya

17 Aralık 2004 (Büyük Daire)

Bir gazeteci ve yerel bir gazetenin editörü olan başvuranlar, yerel şehir meclisinin mali yönetimi hakkında bir makale yazmışlar ve bir meclis memurunu ve belediye başkan yardımcısını belirli suçlar ile suçlamış ve onları bir karikatürde suçları ile mutlu olduklarını tasvir etmişlerdir. Söz konusu memur, hakaret ve aşağılama iddiasında bulunarak suç duyurusunda bulunmuştur. Başvuranlar, makalenin yayımlanmasının ardından mahkûm edilmelerinden dolayı ifade özgürlüklerinin ihlal edildiği hususunda şikâyette bulunmuşlardır.

Başvuranların ifade özgürlüğü haklarına müdahalenin söz konusu çelişen pek çok menfaat (görüş ve haber verme hakkı ve kamu yetkilileri temsilcilerinin şöhretlerinin korunması) arasında denge sağlama endişesi ile haklı çıkarılabilecek olmasına rağmen başvuranlara uygulanan cezai yaptırımlar ve bunlarla beraber gelen yasaklamalar söz konusu halleri ve ağırlıklarıyla meşru amaç ile orantısız olduğuna hükmederek Mahkeme, Sözleşme’nin **10. maddesi’nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Bu davada Mahkeme, özellikle, halkı seçilmiş yerel temsilciler ve devlet memurları tarafından yapıldığı varsayılan suistimaller hakkında bilgilendirmek basının görevi olmasına rağmen belirli kişileri isimlerini ve unvanlarını belirterek doğrudan suçlama durumu dayanakların aslını yeterince sunma zorunluluğu doğurmuştur. Ayrıca, ifade özgürlüklerinden faydalanırken gazetecilerin gazetecilik ahlakına uyumlu olarak doğru ve güvenilir bilgiler sunabilmek için iyi niyetli davranmaları gerekmektedir. Bu davada olay bu şekilde değildir. Ancak, bireylerin

şöhretlerine hukuk tarafından yeterli koruma sağlamak için ifade özgürlüğünün kullanımında Devletler basını kamu gücünün aşikâr veya üstü kapalı bir şekilde kötüye kullanılmasını halka duyurma görevinden caydıracak bir tedbir almamalıdır. Ek olarak, araştırmacı gazeteciler hapis cezasına çarptırılma veya mesleklerini icra etme hususunda bir yasağa tabi tutulma riskini göze alırsa özel kişilerin şöhretine dayanaksız saldırılara standart yaptırımlardan biri uygulanabildiği için kamu menfaatine olan meseleleri haber yapmaları yasaklanabilir.

Katamadze / Gürcistan

14 Şubat 2006 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Bu dava, bir gazeteci olan başvuranın başka bir yerel gazetenin kurucusu ve editörü ile bu gazetede çalışan üç gazeteciyi eleştiren bir başmakalenin yayımlanmasının ardından mahkûm edilmesi ile ilgilidir. Bu kişiler başvuranın basın yolu ile söylenti yaydığını ve söz konusu makalede yer alan ifadelerin itibar ve şöhretlerine zarar verdiği hususunda şikâyetçi olmuşlardır.

Mahkeme, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Şikâyetçiler söz konusu iddiaların haklarını ihlal ettiğini objektif bir şekilde göstermiş olduklarından iç hukukun başvuranın ifadelerinin doğruluğu konusunda kanıt sunmasını gerektirmesi kendi içinde Sözleşme'nin 10. maddesi (ifade özgürlüğü) ile çelişmemektedir. Ancak başvuran bunun anlamsızca zarar veren yorumlar içeren sebepsiz yere yapılan kişisel bir saldırı olmadığını kanıtlayamamıştır. Başvuran aleyhindeki bulgular bu yüzden demokratik bir toplumda başkalarının şöhret ve özgürlüklerinin korunması hususunda gerekli tedbirlerdir. Ayrıca, bu kişilere edilen halka açık hakaret göz önünde bulundurulduğunda, geçerli bir gerekçelendirme olmadığından dolayı çarptırılan ceza aşırı derecede ağır değildir.

Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue / Belçika

9 Kasım 2006

Bu davada başvuranlar bir yayınevi ve yayımcısıdır. Dava, Dutroux¹ davası meclis soruşturma komisyonu nezdindeki bir duruşmada görev almış bir tetkik hâkimi tarafından hazırlanan belgelerin yayımlandığı *Ciné Télé Revue* adlı derginin bir sayısının piyasadan toplatılması ve dağıtımının yasaklanması ile ilgilidir. Başvuranlar, aleyhlerinde verilen kararların ifade özgürlüklerini ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir.

Söz konusu makalenin ve tirajının kamu menfaatine olan bir tartışmaya katkıda bulunmadığına ve başvuranların mahkûm edilmelerini haklı çıkarmak için Belçika mahkemeleri tarafından sunulan dayanakların ilgili ve yeterli olduklarına hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Bu yüzden söz konusu müdahale başkalarının şöhret ve haklarının korunmasına ilişkin amaç ile orantılı ve demokratik bir toplumda gereklidir. Bu davada Mahkeme, özellikle, halkın bilgi almak gibi bir hakkının –demokratik bir toplumda temel ve özel durumlarda kamuya mal olmuş kişilerin özel hayatını da ilgilendirebilecek bir hak-olmasına rağmen yalnızca belirli bir okuyucu kitlesinin bir kişinin, bu kişi ne kadar ünlü olursa olsun, özel hayatının detayları hakkında merakını gidermek maksadıyla yapılan yayımlamaların kamu menfaatine olan bir tartışmaya katkıda bulunmadığı fikrindedir.

¹ Dutroux davası Belçika'da 1990'lı yıllarda bir kaç şüpheli pedofili hakkında kovuşturma yürütülmesine yol açmıştır. 2004 yılında sanık Marc Dutroux pek çok kız çocuğunu kaçırmaya, alıkoymaya, tecavüz etmeye ve öldürme eylemlerinden suçlu bulunup müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır.

Tønsbergs Blad AS ve Haukom / Norveç

1 Mart 2007

Bu dava, önde gelen bir fabrikatörün yerel düzenlemelere uymayan şüpheli ev sahipleri listesinde adının yer aldığı bir gazete yazısı üzerine başvuruların –yayımcı ve genel yayın müdürü- tazminat ve masrafları ödemeleri kararı ile ilgilidir.

Norveç yetkilerinin temel aldığı dayanakların ilgili olmasına rağmen şikâyet edilen müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğunu kanıtlamak için yetersiz olduğuna hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Başvuruların ifade özgürlüğü haklarının kısıtlanması ile fabrikatörün şöhret ve haklarının korunmasına ilişkin meşru amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi yoktur. Bu bağlamda Mahkeme, özellikle, makalenin amacının fabrikatörün şöhretine zarar vermek değil bilgilendirilmelerinde menfaati olan halkı bir problem hususunda aydınlatmak olduğunu belirtmiştir. Ayrıca kanun ve tüzükleri incelemek ile görevli amacı ciddi kamu menfaatlerini kişiye özgü olsalar dahi korumak olan kamuya mal olmuş bir kişinin olası başarısızlığı ile ilgili olduğu için makale, yalnızca fabrikatörün özel hayatına ilişkin değildir.

Colaço Mestre ve SIC - Sociedade Independente de Comunicação S.A. / Portekiz

26 Nisan 2007

Bu dava, başvuruların –bir gazeteci ve bu gazetecinin çalıştığı ve SIC adlı ulusal televizyon kanalının sahip olduğu şirket- UEFA'nın o zamanki Genel Sekreter'i ile bu gazeteci tarafından yapılan röportaj esnasında ve SIC'deki bir televizyon programında yayımlanan ifadelerden dolayı hakaretten mahkûm edilmeleri ile ilgilidir. Röportaj, Portekiz hakemlerine rüşvet verme iddiaları ve o zamanki Portekiz Profesyonel Futbol Ligi Başkanı ve futbol kulübü FC Porto'nun Genel Başkanı'nın eylemleri ile ilgilidir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) söz konusu olduğu kararına varmıştır. Özellikle, dava her açıdan ele alındığında Mahkeme, davada başvuruların ifade özgürlüğü haklarının korunması gerekliliği ve şikâyetçinin şöhret ve haklarının korunması arasında adil bir denge kurulduğu kararına varmıştır. Ayrıca Mahkeme, bu ikincisinin halk tarafından bilindiğini ve Portekiz sosyal hayatı üzerinde büyük bir etkisi olduğunu belirtmiştir. Bunlara ek olarak röportaj, özel hayatı ile değil önde gelen bir futbol kulübünün Genel Başkanı ve Lig'in Başkanı olarak yaptığı eylemler ile ilgilidir. Son olarak Mahkeme, bir gazetecinin kendisinin ve çalıştığı televizyon kanalının aleyhinde tazminat hükmedilmesi ile beraber para cezasına çarptırılmasının basının kamu menfaatine olan tartışmalara katkısını ciddi derecede engelleyebileceği ve eğer sağlam temellere dayanan sebepler mevcut değilse öngörülmemesi kararına varmıştır. Bu koşullar altında, başvuruların mahkûm edilmesinin haklılığını ortaya koymak adına Portekiz mahkemelerince önce sürülen sebeplerin ilgili olarak görülebilmesine rağmen yeterli değildirler ve dolayısıyla acil bir sosyal gereksinimini giderme amacına hizmet etmemektedirler.

Lindon, Otchakovsky-Laurens ve July / Fransa

22 Ekim 2007 (Büyük Daire)

bkz. yukarıda « Roman yazar ve editörleri » başlığı altında.

Mihaiu / Romanya

4 Kasım 2008

Gazeteci olan başvuran, iftira nedeniyle para cezasına ve uyuşmazlık konusu makaleye göre, başka bir gazeteciyi, içeriğinde büyük Rumen şirketlerinden birinin iflas etmesine neden olan bir grupta anlaşarak, basın konferansı sırasında bu sanayi grubu adına pahalı bir saat kabul etmekle suçladığı makalenin yayımlanması nedeniyle tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

Başvuran, bilhassa iftira nedeniyle mahkûm edilmesinin, ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini savunmaktadır.

Mahkeme, başvuranın mahkûmiyetinin izlenen meşru amaçla yani başkasının itibarının korunması amacıyla orantılı olduğunu ve söz konusu müdahalenin, demokratik bir toplumda gerekli olarak kabul edilebileceğini değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediği** sonucuna varmıştır. Mahkeme özellikle adını ve görevini belirtmek suretiyle doğrudan ifşa ettiği kişiyi gündeme taşımasının, hakkında açılan dava kapsamında başvuran adına yeterli bir dayanak sağlama yükümlülüğü getirdiği kanaatindedir. Hâlbuki somut olayda Mahkeme, başvuranın iyi niyetli olduğu iddiasına ikna olmamıştır. Buna karşın Mahkeme, üçüncü kişiler hakkında yapılan açıklamaları tekrar ele alarak, başvuranın, makaleyi yayımlanmadan önce büyük bir titizlik ve dikkatle delillendirmesi gerektiği kanısındadır. Sonuç olarak iyi niyet ve gerçekçi dayanak bulunmadığı bu durumda ve uyuşmazlık konusu makale Rumen şirketi adına daha geniş ve güncel bir tartışma içinde, yani basın özgürlüğü bağlamında yer alsa da, Mahkeme, başvuranın söylemlerinde gazetecilik çerçevesinde kullanım imkânı bulan mübalağa ve tahrik oranı ifadesine rastlanmadığını değerlendirmektedir.

Standard Verlags GmbH / Avusturya (no. 2)

4 Haziran 2009

Bu dava, başvuranın imtiyaz sahibi olduğu günlük bir gazetede, dönemin Avusturya Başkanının eşinin boşanmak niyetinde olduğuna ve biri Avusturyalı bir politikacı diğeri ise yabancı bir ülke büyükelçisi olan iki erkek ile ilişkisi olduğuna dair rivayetler öne süren bir haberin yayımlanması nedeniyle başvuranın yayın şirketinin iftira suçundan mahkûm edilmesi ile ilgilidir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) somut olayda **ihlal edilmediği** kanaatine varmıştır. Hatta göz önünde bulunan kişilerin, özel hayatlarındaki samimi görüntülerle ilgili dedikodu yayılmasına karşı yasal olarak korunmayı bekleyebileceğini değerlendiren Mahkeme, uyuşmazlık konusu müdahalenin, başkasının haklarının ve itibarının korunması için demokratik bir toplumda gerekli olduğu kanısına varmaktadır. Öte yandan, başvuranın şirketi aleyhine uygulanan yaptırımlar orantılıdır.

Kuliś ve Rózycki / Polonya

6 Ekim 2009

Bu davadaki ilk başvuran, haftalık bir dergi ve çocuklara yönelik ek yayımlayan yayınevini sahibidir. İkinci başvuran, derginin genel yayın yönetmenidir. Dava, gıda üreten bir firma tarafından pazarlanan patates cipsinin çocuklara yönelik reklam kampanyasında kullandığı alaycı bir imayla çizilmiş karikatürün dergi ekinde yayımlanması ile ilgilidir. Başvuranlar, karikatürün yayımlanması nedeniyle kendilerine verilen cezaların doğruluğunun kanıtlanmadığından şikâyet etmektedirler.

Mahkeme, Polonya yargısı tarafından sunulan gerekçelerin, izlenen meşru amaçlarla yani başkalarının haklarının ve itibarının korunması ile orantılı olmayan müdahaleyi haklı göstermek için uygun ve yeterli olarak kabul edilemeyeceğini değerlendirerek, **Sözleşme'nin 10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır.

Mahkeme başvuranın öncelikli amacının, en başta cipsin kalitesini eleştirmek olmadığını ancak kamuoyunun farkındalığını artırmak için üretici firma tarafından kullanılan slogan tipini ve satışa yönelik bu tür metotların kabul edilemez niteliğini eleştirdiği gözlemlemiştir. Öte yandan genel menfaatlere ilişkin bilgi ve düşünceleri iletme görevini yerine getiren basın, belli oranlarda mübalağaya hatta tahriklere başvurabilir. Başvuranlar aşırı terimlere başvurmuş olsalar da, bunu sadece hassasiyet eksikliği olan ve çocukların yaş ve hassasiyetlerini pek de nazara almayan bir reklam kampanyasına tepki olarak yapmışlardır.

Başvuranların ifade şekli bu doğrultuda, tepki gösterdikleri slogan tipine göre seçilmiş ve bu bağlamdaki ifade şekli, basın özgürlüğü yetki sınırlarını aşmamıştır.

Ruokanen ve diğerleri / Finlandiya

6 Nisan 2010

Başvuranlar, bir yayın şirketinin genel yayın yönetmeni ve gazetecisidirler. Finlandiya'da 2000 yılı Eylül ayında şampiyon olan bir takımın galibiyetini kutlamak için düzenlenen bir törende beyzbol takımı üyeleri tarafından bir kız öğrenciye tecavüz edilmesine ilişkin bir haberin yayımlanmasının ardından, bu takımın üyelerinin her biri istismar nedeniyle 80.000 avro tazminat ödemeye mahkûm edilmişlerdir.

Mahkeme, yerel mahkemelerin, söz konusu çatışan menfaatler arasında yani başvuranların ifade özgürlüğü hakkı ve suçlu oldukları iddia edilen zanlıların itibarlarına saygı hakkı arasında adil bir denge kurmuş olduklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediğine** karar vermiştir. Mahkeme, özellikle basının, bir olayı gerçek gibi kamunun bilgisine sunmadan önce bazı genel menfaat sorunlarının dışında bazı gereklilikleri de dikkate alması gerektiği görüşündedir. Özellikle cinsel konulara ilişkin ciddi suç isnatları ile ilgili bir durum söz konusu olduğunda, masumiyet karinesi ve üçüncü kişilerin itibarına saygı gösterilmesi hakkı çok önemli bir yere sahiptir.

Brunet Lecomte ve Lyon Mag' / Fransa

6 Mayıs 2010

Başvuranlar, bir derginin yazı işleri müdürü ve yayın sorumlusudurlar. Başvuranlar, Lyon kentinde 2001 yılında İslamcı internet ağlarındaki bir makalede Müslüman bir profesörün terörist eylemlere katıldığını ima eden iddiaların yayımlanmasının ardından iftira suçundan mahkûm edilmelerinden şikâyet etmişlerdir.

Mahkeme, böyle bir mahkûmiyetin orantılı olmadığını ve ifade özgürlüğünün haklarının başvuranlar tarafından kullanılmasına müdahale edilmesinin, demokratik bir toplumda gerekli olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğü hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. AİHM, özellikle söz konusu ifadelerin somut bir temele dayandığını ve söz konusu ifadelerin dikkatle ve aşırıya kaçmadan birleştirilerek istişare edilen kaynakların ve yapılan soruşturmanın ciddiyeti ve çokluğunun, başvuranların iyi niyet taşıdıkları kanaatine varılmasına imkân sağladığını gözlemlemektedir. Öte yandan 11 Eylül 2001 saldırılarından hemen sonra yayımlanan ihtilaf konusu yazılar, yerel bağlamda aciliyetle yer bulan siyasi bir gündem tartışması ile ilgilidir. Dolayısıyla, başvuranların bilgiyi iletmek üzerine kurulu menfaati ve kamunun ise genel bir menfaat çerçevesine ve Lyon yerleşim alanının tamamı adına bu bilgilerin doğrudan yansıtılmasına ilişkin menfaati, itibarının korunmasını amaçlayan profesörün hakkının önüne geçecek niteliktedir.

Uj / Macaristan

19 Temmuz 2011

Gazeteci olan başvuran, ulusal günlük bir gazetede bir Devlet kuruluşu tarafından üretilen ve Macar şarabı olarak tanınan bir ürünün kalitesini sert bir şekilde eleştirdiği için iftira suçundan mahkûm edilmekten şikâyet etmiştir. Macar mahkemeleri, başvuranın şarap konusunda düşüncesini belirtmesine izin verilmişse de, şarabı « dışkı » olarak nitelemesinin, haksız yere aşağılama olduğunu ve iyi bir itibara sahip olması konusunda şarap üreticisinin hakkına zarar verdiğini değerlendirmişlerdir.

Mahkeme, ifade özgürlüğü hakkının başvuran tarafından kullanılmasına yapılan müdahalenin gerekli olduğunun ikna edecek şekilde kanıtlanmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10.**

maddesinin (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, bilhassa, bir kişinin saygınlığı üzerine sonuçlar doğurabilecek bu durumda kişinin itibarına verilen zarar ve ahlaki boyuttan yoksun ticari bir şirketin itibarına verilen zarar arasında bir fark olduğunu gözlemlemiştir. Ayrıca, söz konusu makalenin temel amacı, söz konusu kuruluş tarafından üretilen şarapların kalitesini yermekten ziyade, Devlet kuruluşlarının sakıncaları üzerine dikkat çekmek adına bir değer yargısı ya da bir görüş açıklamaktır. Dolayısıyla, milli değerlerin korunması ve özel teşebbüs ya da yabancı yatırımcının rolü konusunda hükümet politikası sorununu gündeme taşıyan makale, kamu menfaatine zarar vermiştir; hâlbuki basının görevi kamu yararına sorunlar hakkında bilgi ya da düşünceleri mübalağalı ya da tahrik edici şekilde bile iletmeğidir. Ulusal mahkemelerinin bu değerlendirmeleri göz önünde tutmamış olmaları nedeniyle, Polonya kısıtlamanın orantılı olduğunu tespit edememiştir.

Axel Springer AG / Almanya

7 Şubat 2012 (Büyük Daire)

Başvuranın şirketi olan yüksek tirajlı bir gazete, 2004 yılı Eylül ayında, Münih bira festivalinde bir televizyon aktörünün üzerinde kokainle yakalanması ile ilgili haberi, gazetenin baş sayfasında yayımlamıştır. Haber, iç sayfalarda daha detaylı verilen başka bir haber ile devam etmekteydi. İlk haberin ortaya çıkmasının hemen ardından aktörün talebi üzerine habere yayın yasağı getirilmiştir. Başvuranın şirketi, kendisine söz konusu aktörün yakalandığı ve mahkûm edildiği bildirilen yasaklamadan şikâyet etmiştir.

Mahkeme, başvuranın şirketine getirilen kısıtlamaların, makul olarak izlenen meşru amaçla yani başkasının itibarının korunması ile orantılı olmadığını değerlendirerek, **Sözleşme'nin 10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle uyuşmazlık konusu haberlerin adli olaylarla ilgili olduğunu, genel menfaat çerçevesinde sunulmuş olarak değerlendirilebileceğini gözlemlemiştir. Aktörün şöhret derecesi, kamuya mal olmuş kişi olarak nitelendirilmesi için buna ek olarak yeterince yüksekti ve aslında aktörün özel hayatının etkin olarak korunması için meşru beklentisi, herkesin içinde yakalanmasıyla sınırlanmış ve kendisinin bir şekilde sahnede olduğunu düşünmüştü. Bununla birlikte, başvuranın şirketinin bilgiyi yaymaktaki menfaati ve aktörün özel hayatına saygı hakkı arasında bir denge kurmadığını gösteren herhangi bir unsur bulunmamaktadır. Uyuşmazlık konusu haberlerin içerik, biçim ve sonuçlarına gelince, bu haberler, aktörün özel yaşamına dair detayları vermemiş ancak temel olarak yakalandığı koşulları ve olayın mahiyetini kapsamına almıştır.

Tănăsoaica / Romanya

19 Haziran 2012

Mesleği gazetecilik olan başvuran, bu davada ticari bir şirket tarafından çevresel kirlilik olayını açığa çıkaran bir makalenin yayımlanmasının ardından hakaret suçundan mahkûm edilmekten şikâyet etmektedir.

Mahkeme bu davada, basının demokratik bir toplumda önemli bir rol oynadığını ve özellikle başkalarının itibarı ve haklarının korunmasına ilişkin belli sınırları aşmamak kaydıyla, elbette kendi görev ve sorumlulukları çerçevesinde, kamu yararı sorunlarına dair her türlü bilgi ve görüşleri iletmekle görevli olduğunu hatırlatmıştır. Mahkeme, somut olayda bilhassa bir kamu yararı tartışmasının varlığı, makalenin yayımlanmasında kötü niyet ve yeterli gerçek unsurun bulunmaması nedeniyle Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır.

Smolorz / Polonya

16 Ekim 2012

Bu dava, mesleği gazetecilik olan başvuranın, Polonya'nın Katowice kentinde komünizm döneminden kalma bir mimari yapı hakkında yayımladığı fazla eleştirel bir makalede mimarlardan birinin itibarına zarar vermeyi amaçlaması nedeniyle mahkûm edilmesine ilişkindir.

Mahkeme, **Sözleşme'nin 10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Kuşkusuz, başvuranın ifade özgürlüğüne yapılan müdahale yasayla öngörülmüştür ve başkalarının itibarının korunmasını teminen meşru amaç izlenmiştir. Ancak Mahkeme, Polonya mahkemelerinin özellikle katı bir tutum sergilediklerini ve suçlanan yayının içerik ve niteliğini yeterince dikkate almadığını değerlendirmiştir. Başvurayı kendi açıklamalarını doğrulamaya yükümlü tutmak, önüne makul olmayan hatta imkânsız bir görev koymakla eşdeğerdir. Buna ek olarak, görevi kamu yararına konular hakkında açıklama yapmak olan basın, pek tabii belli ölçüde mübalağaya hatta tahrik yoluna da başvurabilir. Dolayısıyla başvuran aleyhine sürdürülen yaptırım önemsiz bir nitelikteyse de, başvuranın söylemleri nedeniyle halktan özür dilemek zorunda kalması da hesaba katılan bu nitelikte ayıdır.

Mladina D.D. Ljubljana / Slovenya

17 Nisan 2014

Bu davada, başvuranın yayın şirketi, eşcinsel ilişkilere eşitlik tanınması hakkında meclis görüşmesine ilişkin bir makalede milletvekillerinden birine hakaret edilmesi nedeniyle ulusal mahkemeler tarafından tazminat ödemeye mahkûm edilmekten şikâyet etmektedir. Makale 2005 yılında başvuranın şirketinin çıkardığı bir dergide yayımlanmıştır. Başvuran, özellikle ulusal mahkemelerin zarar verici homofob klişeleri sona erdirmeye niyetinde olmadıklarını ve makalenin abartılı ve hicivli olmasının, milletvekilinin daha tartışılır davranışına tepki olduğunu dikkate almadıklarını ileri sürmüştür.

Mahkeme, **Sözleşme'nin 10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, kabul edilebilir eleştiri sınırlarının sıradan bir kişiye göre bir siyasetçi açısından üstelik bu kişinin kendisi bir de tartışmalı basın bildirisi yapmışsa, çok daha geniş olduğunun altını çizmiştir. Ne makale (şiddetli bir politik tartışmanın) içeriği ne de makalede kullanılan (kendi ifadelerine ve parlamenterin davranışına karşılık veren) üslup, yerel mahkemeler tarafından yeterince dikkate alınmamıştır. Makale, bu nedenle parlamenterin eşcinsellerle alay etmeyi ve negatif klişeleri harekete geçirmeyi amaçladığının söylenebileceği genel ifadelerine ve özellikle davranışına bir cevabın dışında kendisine karşı kişisel bir saldırı oluşturmamıştır. Yerel mahkemeler bu nedenle, çıkar çatışmaları arasında yani parlamenterin hak ve itibarının korunması ve yayımcının ifade özgürlüğü hakkı arasında adil bir denge kurmamışlardır.

Mustafa Erdoğan ve diğerleri / Türkiye

27 Mayıs 2014

Bkz., yukarıda « Üniversite öğretim üyeleri ve profesörler » başlığı altında.

Axel Springer AG / Almanya (no. 2)

18 Temmuz 2014

Bu dava, Almanya eski Başbakanı Schröder'i, Alman-Rus Konsorsiyumu'nu Denetleme Kurulu Başkanlığı'na getiren koşullar ve durumlar konusunda Liberal Demokrat Parti FDP'nin grup başkan vekilinin kuşku ve suçlamalarının Bild gazetesinde bir makalede yayımlanması nedeniyle yayıncılık şirketinin mahkûm edilmesini içermektedir. Başvuranın şirketi ifade özgürlüğünün ihlal edilmesinden şikâyet etmiştir.

Mahkeme, *Bild* gazetesinin özgür gazetecilik sınırlarını aşmadığını ve Alman mahkemelerinin, eski Başbakan Gerhard Schröder'in itibarının korunmasının, basının ifade özgürlüğü hakkının da üzerinde tutulmasının zorunlu sosyal bir ihtiyaç olduğunu tespit etmeyi başaramadıklarını değerlendirerek Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal**

edildiği kanaatine varmıştır. Mahkeme bilhassa, somut olayda kamu yararının söz konusu olduğunu ve Alman Federal Cumhuriyeti'nde üst düzey siyasi bir makamda hizmet veren eski başbakana, herhangi birisinden çok daha fazla tolerans gösterilmesi gerektiği görüşüne varmıştır.

Stankiewicz ve diğerleri / Polonya

14 Ekim 2014

Bu dava, bir Sağlık Bakanlığı bürokratını yolsuzluk yapmakla suçlayan bir makaleyi bu gazetede yayınlaması nedeniyle -iki gazeteci ve beraberinde bu gazetecileri bünyesinde çalıştıran ulusal günlük gazetenin yayın sorumlusu- başvuranların mahkûm edilmesine ilişkindir. Başvuranlar, Polonya mahkemeleri kararlarının ifade özgürlüğü haklarını ihlal ettiğini iddia etmişlerdir.

Mahkeme, Polonya adli makamlarının bilhassa bilgi verilmesi hakkı ve başkalarının hak ve itibarının korunması hakkını dikkatlice kıyaslamadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Başvuranların ifade özgürlüğü hakkına müdahale edilmesini haklı göstermek adına Polonya tarafından öne sürülen gerekçeler makul olsa da, bu gerekçeler şikâyet konusu müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğunu göstermek için yeterli değildirler.

Erla Hlynsdóttir / İzlanda (no. 2)

21 Ekim 2014

Bu davada bir gazeteci, basına yansıyan yeniden topluma kazandırma merkezi yöneticisi ve cinsel istismar şüphelisi olan eşinin karıştığı ceza davası hakkında bir makalenin 2007 yılında yayımlanmasının ardından, iftiracı olarak ilan edilmekten şikâyet etmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Mahkeme, İzlanda mahkemeleri kararlarının, başvuranın kötü niyetli olduğunu ya da gerekli özeni göstermediğini ortaya koyabilecek yeterlilikte ve uygun gerekçelere dayanmadıklarını değerlendirmiştir. Ayrıca İzlanda mahkemeleri gazetecinin ifade özgürlüğü hakkı ve yöneticinin eşinin itibarının korunması hakkını mukayese etmemişlerdir.

Haldimann ve diğerleri / İsviçre

24 Şubat 2015

Bu dava, dört gazetecinin, ilgili konuda komisyoncular tarafından verilen kötü tavsiyeleri eleştirmeye yönelik bir televizyon röportajı kapsamında özel bir sigorta komisyoncusu ile yapılan görüşmeyi gizli kamera ile kaydetmekten ve yayımlamaktan mahkûm edilmelerine ilişkindir. Başvuranlar, para cezası ödemeye mahkûm edilmelerinin, ifade özgürlüğü haklarına orantısız bir müdahale oluşturduğundan yakınmaktadır.

Mahkeme, bu dava ile ilk kez genel menfaat konusunda kamu duyarlılığının artırılması amacıyla gazeteciler tarafından gizli kamera kullanımına ilişkin bir başvuruyu ele almıştır. Kayda alınan kişi, kişisel olarak değil mesleki bir kategorinin temsilcisi olarak hedeflenmiştir. Mahkeme somut olayda, özellikle açıklama yapmaktan vazgeçen komisyoncunun özel yaşamına yapılan müdahalenin, sigorta komisyonculuğu konusunda hatalı bilgilendirilmiş olacak kamu yararını geri plana atmak zorunda olduğu gibi bir ciddiyete sahip olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme bu duruma ek olarak bilhassa gizli kamera kullanımı sınırlı olması nedeniyle, İsviçre hukukunda tanımlanan gazetecilik etik kurallarına saygı gösterilmesi niyetleri konusunda başvuranların şüpheden yararlanmalarını sağlamanın da yerinde olacağı görüşüne varmıştır.

Hlynsdottir / İzlanda (no. 3)

2 Haziran 2015

Bu dava, İzlanda'ya yüksek miktarda kokain sokma suçundan şüpheli bir kişi hakkında hâlihazırda devam eden ceza davasına ilişkin bir makalenin yayımlanmasının ardından gazeteci olan başvuran hakkında açılan iftira davasını içermektedir. İlk derece mahkemesi başvuranın lehine karar vermiş ancak yüksek mahkeme bu kararı bozmuştur. Yüksek mahkeme ayrıca başvuran ve editörün davacıya tazminat ödemesine hükmetmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, İzlanda Yüksek Mahkemesinin muhakemesi ile uyuşturucu taşımakla suçlanan ancak sonrasında bu suçtan beraat eden kişinin haklarının ve itibarının korunmasına ilişkin meşru amacı bağdaştırdığını kabul etmiştir. Ancak Mahkeme, Yüksek mahkemenin dayandığı gerekçelerin, başvuranın haklarının ihlal edilmesinin demokratik bir toplumda gerekli olduğunu gösterecek yeterlilikte olmadıkları kanaatindedir. Makaleden özellikle yargılamanın devam ettiği ve o dönemde sona ermediği açıkça anlaşılmaktadır. Öte yandan uyuşmazlık konusu terimler, iddianamede kullanılan anlatım biçimi ile aynı ifadeleri tam olarak muhafaza etmiştir ve başvuranın iddianamenin destek alabileceği bir kaynak olmadığına inanması için hiçbir neden yoktur.

Morar / Romanya

7 Temmuz 2015

Bu dava, haftalık bir mizah dergisi gazetecisinin, seçimlere katılan bir adayın siyasi danışmanına hakaret ettiği gerekçesiyle hem cezai hem hukuki olarak mahkûmiyet almasından ibarettir. Başvuran ifade özgürlüğünün engellendiğini iddia etmektedir.

Bu davada, Mahkeme, Sözleşmeciler Devletler'in ifade özgürlüğünün kullanılmasının, bireylerin itibarına kanunla yeterli bir koruma sağlayacak biçimde düzenleme yetkisine sahip olsalar hatta bunu yapmakla görevli olsalar da, 1989 öncesi eski baskıcı Rumen rejimiyle kamuya mal olmuş kişilerin ilişkisinde olduğu gibi- basını ve kanaat önderlerini, kamuoyunu, kamu yararı bulunan sorunlar hakkında bilgilendirme görevlerini yerine yetirmekten caydıracak tedbirler almaktan kaçınmaları gerektiğini özellikle hatırlatmıştır. Mahkeme, özellikle uyuşmazlık konusu söylemlerin yazıldığı çerçevedeki kamu yararı tartışmasının önemini, başvuranın mahkûm edilmesindeki yararı ve ödemeye mahkûm edildiği tazminat miktarını dikkate alarak, ilgilinin ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin, somut olayda uygun ve yeterli nedenlerle haklı gösterilemediğini değerlendirmektedir. Mahkeme, bu nedenle söz konusu müdahalenin, 10. madde anlamında demokratik bir toplumda gerekli olduğunun kabul edilemeyeceğini değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır.

De Carolis ve Fransa Televizyonları / Fransa

21 Ocak 2016

Bu dava, *France 3* televizyon kanalının, 11 Eylül 2001 saldırılarının mağduru olan aileler ile ilgili yaptığı bir röportaj hakkında Suudi prens Turki Al Faysal tarafından açılan bir hakaret davasına ilişkindir. Başvuran ve yayın sorumlusu gazeteci, müdahil taraf Prens Turki Al Faysal' a alenen iftira atmakla suçlanmışlardır. *France 3* yayın şirketi hukuken sorumlu olarak ifade edilmiştir. Başvuranlar ifade özgürlüğü haklarının ihlal edildiğini iddia etmişlerdir.

Mahkeme, detaylı incelenmesinin ardından, tartışma konusu yapılan içerik biçiminin, sorumlu gazetecilik normlarına aykırı olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Mahkeme diğer taraftan, açıklanan cezalar konusunda *France 3* yayın şirketinin hukuki sorumluluğunun, Fransız mahkemelerince, ilgilerin ifade özgürlüğü haklarına demokratik bir toplumda gerekli olmayan orantısız bir müdahale olarak tahlil edildiğinin beyan edildiği ve ilk başvuranın para cezasına mahkûm edildiği kanısına varmıştır. Mahkeme, bu davada özellikle, anlatılan olguların kamu yararı içerdiklerini belirlemiştir. Ayrıca Prens Turki Al Faysal'ın Suudi Arabistan Krallığı'nda saygın bir yere sahip olduğunu da dikkate almak yerinde olacaktır. Hâlbuki Mahkeme, resmi

görevleri sırasında kamusal kişi sıfatıyla hareket eden görevliler bakımından eleştiri sınırlarının, sıradan kişilere göre daha geniş olduklarını hatırlatmıştır.

Bédat / İsviçre

29 Mart 2016 (Büyük Daire)

Bu dava, kendini köprüden atmadan önce, üç kişinin öldüğü, sekiz kişinin yaralandığı yayaların üzerine aracını hızla sürmek suçundan tutuklanan sürücüye ilişkin ceza davası kapsamında yürütülen soruşturmanın gizliliği ihlal edilerek belgelerin basına açıklanması nedeniyle bir gazetecinin para cezasına mahkûm edilmesine dayanmaktadır.

Mahkeme, başvurana verilen cezanın yerinde olduğunu değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediği** kanaatine varmıştır. Mahkeme, bilhassa yönlendirici bir makalenin soruşturma henüz devam ederken yayımlanmasının, ulusal makamlarca gizli bilgilerin yayımına yasak getirilmesinin kabul edilmesi gibi caydırıcı tedbirleri kendiliğinden haklı gösterdiğini ve yargılamanın safahatını etkileme riskini de kendiliğinden taşıdığı kanaatine varmıştır. Sanığın özel yaşamının ihlal edildiğinden şikâyet etmek için hukuk davası yollarından yararlanabileceğini kabul eden Mahkeme, yine de bu tür iç hukuk başvuru yolu hakkının bulunmasının, ceza davası kapsamında sanık olanların özel yaşamının korunması hususunda Devlet'i kendi pozitif yükümlülüğünü yerine getirmesinden muaf tutmadığını değerlendirmiştir. Mahkeme nihai olarak gizlilik ihlalini cezalandırmak ve yargının iyi işleyişini korumak amacıyla gazeteciye verilen cezanın, sanığın adil yargılanma ve özel hayatına saygı gösterilmesi haklarının yanı sıra ifade özgürlüğü hakkını kullanmasına orantısız bir müdahale oluşturmadığının değerlendirmiştir.

Nadtoka / Rusya

31 Mayıs 2016

Bu dava, Novotcherkassk Belediye Başkanı olduğu dönemde bu kişiyi hedef alarak yer yer «rahatça yüksek bir makam tutan hırsızların başında Altay'lı bir Rus köylü» ifadesi kullanılan söz konusu makalenin yayımlandığı gazetenin editörüne (başvuran) hakaret suçundan verilen mahkûmiyet ile ilgilidir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle söz konusu yayının Novotcherkassk Belediye Başkanının yolsuzluğunu ifşa etmeyi amaçladığını değerlendirmiştir. Hâlbuki bu tür bir konu kamu yararı ile ilgili olup, bunun tartışması politik bir kavgaya mahal verir. Mahkeme, ayrıca yargılama konusunda ulusal mahkemelerin, makalenin hedefindeki Novotcherkassk Belediye Başkanının itibarının korunması hakkı ve başvuranın ifade özgürlüğü hakkı arasında bir dengeyi yargılamanın hiçbir aşamasında kurmadıklarını belirlemiştir. Mahkeme, bu denge eksikliğinin tartışılabilir olduğunu değerlendirmiştir. Mahkeme, makamların özellikle bu konuda kısıtlı bir takdir yetkisine sahip olduklarını hatırlatarak, başvuran tarafından iddia edilen müdahalenin, başkalarının haklarının ve itibarının korunması amacıyla demokratik bir toplumda gerekli olmadığı sonucuna varmıştır.

Dorota Kania / Polonya

19 Temmuz 2016

Bu dava, komünist gizli polisin, 80'li yıllarda oluşturulan ve korunan Polonya mafyası kökenli olduğu iddiasını savunan bir makalenin haftalık bir dergide yayımlanmasının ardından başvuranın iftira suçundan mahkûmiyet almasına dayanmaktaydı. Makale ayrıca 1989 yılından sonra demokratik rejimin polis teşkilatı üyeleri olan Devlet görevlilerinin, hızla büyüyen suç örgütüne bağlı eski meslektaşlarını korumayı sürdürdüklerini anlatmaktaydı.

Mahkeme, başvuranın mahkûmiyetinin ve kendisine verilen cezanın güdülen meşru amaca yani başkalarının haklarının ve itibarının korunmasına kıyasla orantılı olduğunu

değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediği** sonucuna varmıştır. Ulusal makamlar başkalarının haklarının ve itibarının korunması için demokratik bir toplumda gerekli olması nedeniyle, bu durumda ifade özgürlüğü hakkının başvuran tarafından kullanılmasına yapılan bu müdahaleyi makul olarak kabul edebileceklerdir.

Bkz. ayrıca: Dorota Kania / Polonya (no. 2), 4 Ekim 2016 tarihli karar.

Olafsson / İrlanda

16 Mart 2017²

Bu davada başvuran, *Pressan* Basın Sitesinde yayım sorumlusudur. Başvuran, seçimlerde aday olan bir siyasetçinin pedofili eylemlerinde bulunmuş olduğuna ilişkin makaleler yayımlamıştır. İzlanda Yüksek Mahkemesi, başvuranın iftira atma suçundan sorumlu olduğuna karar vermiştir. İlgili, Avrupa Mahkemesi önünde bu kararın ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir.

Mahkeme, İzlanda Yüksek Mahkemesi'nin başvuranın ifade özgürlüğü hakkını ihlal eden tedbirlerle başkasının itibarının korunması yönündeki meşru amaç arasında makul bir denge sağlamayamamış olduğuna hükmederek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğü) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme özellikle, davanın koşulları göz önüne alındığında, başvuranın iftira atma suçundan sorumlu olduğuna ilişkin kararın, demokratik bir toplumda gerekli olmadığı kanaatine varmıştır. Aslında söz konusu iddialara konu olan kişi siyasi bir göreve aday olmuştur, dolayısıyla kamunun denetimini önceden tahmin etmesi gerekirdi. Diğer taraftan bu kişinin kendisini konu eden makaleler, iyi niyetle ve olağan gazetecilik normlarına riayet edilerek yayımlanmış ve bir kamuoyu tartışmasına konu olmuştur. Ayrıca şayet söz konusu iddialar bir iftiradan ibaret olmuş olsaydı, başvuran tarafından değil başka kişiler tarafından ortaya atılmış olurlardı. Sonuç olarak bu aday, iddiaların kaynağı olan kişiler hakkında şikayette bulunmayı tercih etmemiştir ve aynı zamanda başvuranın iyi niyetle davranmasını ve belki de iddiaların gerçekliğini ortaya çıkartmasını engellemiştir.

Milisavljević / Sırbistan

4 Nisan 2017³

Bu davada, bir gazeteci, tanınmış bir insan hakları savunucusu olan Nataša Kandić hakkında yazmış olduğu makalenin ardından, hakaret suçundan mahkum edilmiş olmaktan şikayetçi olmuştur. Sırp Mahkemeleri, başvuranın, belirli bir cümleyi tırnak işareti arasına koymamış olması sebebiyle ("Kandić'e, cadı ve hayat kadını muamelesi yapılmıştır"), cümlenin zımnen kendisi tarafından kurulduğu kanaatine varmıştır.

Mahkeme, Sırp makamlarının başvuran tarafından yazılmış olan makaleye karşı tepkisinin, orantısız olduğuna hükmederek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğü) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle tırnak işaretleri arasına konulmamış olsa bile, başka bir gazeteci tarafından yazılmış ve daha önce başka bir dergide yayımlanmış olan bu cümlenin, başvuranın Kandić hakkındaki şahsi düşüncesini teşkil etmediğinin açık olduğu ve başvuranın yalnızca Kandić'in başkaları tarafından algılanma biçimini aktarmış olduğu kanaatine varmıştır. Ayrıca, ulusal mahkemeler, sadece tırnak işareti bulunmamasını gerekçe göstermiş ve Kandić'in itibarının korunması hakkı ile başvuranın, gazeteci olarak, ifade

² Bu karar, [Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin](#) 44 § 2 (kesinleşmiş kararlar) maddesinde belirlenen koşullara göre kesinleşecektir.

³ Bu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullarda kesinleşecektir.

özgürlüğü ve genel menfaati ilgilendiren bilgileri iletme yükümlülüğü arasında bir denge kurmamıştır.

bkz.ayrıca, yakın geçmişte:

Koutsoliontos ve Pantazis / Yunanistan

22 Eylül 2015

Ziemiński / Polonya (no. 2)

5 Temmuz 2016

Medipress-Sociedade Jornalística, Lda / Portekiz

30 Ağustos 2016

Verlagsgruppe News GmbH / Avusturya

25 octobre 2016

Kunitsyna / Rusya

13 Aralık 2016⁴

Yargıçlar

Derdest başvuru

Ionită / Romanya (no. 30655/09)

13 Nisan 2012 tarihinde Rumen Hükümeti'ne tebliğ edilen başvuru

Eski bir hâkim olan başvuran, Bacău Noterler Odasını ve komünist rejim boyunca istihbarat servislerinin eski işbirlikçisi olan başkanını bir televizyon programında eleştirmesi nedeniyle disiplin cezası verilmesinden şikâyet etmiştir.

Mahkeme, başvuruyu Rumen Hükümeti'ne tebliğ etmiş ve taraflara Sözleşme'nin 10. maddesi (ifade özgürlüğü) açısından sorular yönelmiştir.

Doktorlar ve sağlık mesleği

Frankowicz / Polonya

16 Aralık 2008

Jinekolog olan başvuran, Polonya Hasta Haklarını Koruma Derneği Başkanıydı. Başvuran, bir hastanın tedavisi konusunda başka bir doktoru eleştirerek yazdığı rapor nedeniyle aleyhine yürütülen disiplin soruşturmalarından şikâyet etmiştir. Bu soruşturmaların sonucunda Sağlık Mahkemesi başvurana kınama cezası vermiştir.

Mahkeme, başvuranın ifade özgürlüğüne müdahalenin, güdülen meşru amaç ile yani başkalarının itibarının korunması ile orantılı olmadığını değerlendirerek, **Sözleşme'nin 10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle Polonya makamlarının, ilk tıbbi görüş bulgularının geçerliliğini doğrulamak adına araştırma yapmadan, başvuranın bir meslektaşını karalamış olduğu kanaatine vardıklarını gözlemlemiştir. Bu nedenledir ki söz konusu kararın alındığı Polonya'da doktorlar arasında her türlü eleştiri yapılması kesinlikle yasaklanmıştır. Mahkeme, bu mutlak yasağın, tıp mesleği hastaların yaşam ve sağlıklarının korunması misyonuna aykırı düşen bu durumda, doktorları, hastalarına sağlık durumları ve tüm idari işlemler hakkında tarafsız bir görüş vermekten caydıracak yeterlilikte olduğu kanaatine varmıştır.

Heinisch / Almanya

21 Temmuz 2011

Bu dava bir geriatri hemşiresinin, verilen tedavilerde eksiklik olduğunu iddia ederek işvereni hakkında ceza davası açmasının ardından işten atılması ile ilgilidir. Başvuran, işten

⁴ Bu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullarda kesinleşecektir.

çıkarılmasından ve işine geri dönme talebinin mahkemeler tarafından reddedilmesinin, ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğinden şikâyet etmiştir.

Mahkeme, başvuranın kendisine bildirim yapılmadan işten atılmasının orantısız olduğunu ve Alman mahkemelerinin ilgilinin işverenin itibarının korunmasının ve başvuranın ifade özgürlüğünün korunmasının gerekliliği arasında adil bir denge kurmamış olduklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle bazı yaşlı hastaların özel hastalıkları ve istismarın önlenmesinin gerekliliği göz önünde bulundurulduğunda, başvuran tarafından açıklanan bilgilerin açıkça kamu yararına oldukları görüşündedir. Ayrıca, bir kamu şirketi tarafından yaşlı kişilere yapılan bakımın eksik olduğuna ilişkin açıklamaya bağlı kamu yararı, bu şirketin itibarının ve menfaatlerinin korunmasına galip gelen bu tür bir öneme sahiptir.

Ärzttekammer Für Wien ve Dorner / Avusturya

16 Şubat 2016

Viyana Tabipler Odası ve olaylar döneminde bu odanın başkanı olan başvuranlar, radyoloji hizmeti vermeyi amaçlayan özel bir firma konusunda bazı olumsuz söylemlerde bulunulmasını kendilerine yasaklayan Avusturya mahkemeleri kararlarından şikâyet etmişlerdir. Bu kararlar, firmanın kendisini özellikle « açgözlü » fon ya da şirket şeklinde nitelendiren tabipler odasının resmi internet sitesinde ikinci başvuran tarafından yayımlanan bir yazıya ilişkin şikâyeti üzerine alınmıştır.

Mahkeme, ifade özgürlüğü hakkının ikinci başvuran tarafından kullanılmasına yapılan müdahalenin, söz konusu firmanın haklarının ve itibarının korunması için demokratik bir toplumda gerekli olduğunu değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediği** kanaatine varmıştır. Mahkeme, öte yandan ilk başvuranla ilgili başvuruyu (*kişi yönünden* bağdaşmazlık (*incompatible ratione personae*)) kabul edilemez olarak beyan etmiştir.

Politik kişilikler

Keller / Macaristan

4 Nisan 2006 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Bu dava, milletvekili olan başvuranın, bir bakanı babasına gösterdiği sadakatten dolayı görevlerini yerine getirmemekle itham etmek suçundan hukuki olarak mahkûm edilmesine ilişkindir. Bir meclis oturumunda Başbakanı soru yöneltirken, başvuran, yetkililerin Devlet'in güvenliğine zarar veren problem olarak, aşırı sağ grupların eylemlerini soruşturmadan kaçınmasının, bu alanda yetkili bir bakanın babasının nazi yanlısı aşırı sağ bir gruba bağlılığıyla açıklanabileceğini beyan etmişti.

Mahkeme, başvuranın ifade özgürlüğü hakkına yapılan müdahalenin, Macar makamlarına göre başkalarının haklarının ve itibarının korunması için demokratik bir toplumda gerekli olduğunun makul olarak kabul edilebileceğini değerlendirerek, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle başvurunun **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir. Mahkeme, özellikle politik kişilerin, söylemlerinden dolayı sorumlu tutulmadıkları milletvekilliği çerçevesinde meslektaşları tarafından dile getirilen eleştirilere maruz kaldıklarında bile, Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrası tarafından verilen başkalarının itibarının korunması hakkından kendilerinin de yararlandıklarını hatırlatmıştır. Üstelik başvuran tarafından rakibine karşı yapılan saldırı, milletvekili tartışması çerçevesini aşmış ve ilgilinin sözleriyle hedeflediği kişinin kimliği daha sonra bir televizyon programı vesilesiyle yaptığı yeni açıklamalar sırasında zikredilmiştir. Başvuran tarafından kamuya açık yapılan imalar, milletvekillerinin tartışmalarını bağlayan dokunulmazlık kapsamında değildir. Buna ek olarak, başvuran kendisini basında tekzip yayınlamaya ve ilgili dönemde kendisini brüt aylık maaşının iki katından daha düşük bir miktarda tazminat ödemeye mahkûm eden (baskıcı mahkemelerde

değil) hukuk mahkemelerinde kovuşturulmuştu. Mahkeme, söz konusu cezaların, davanın koşulları açısından aşırı olmadıklarını değerlendirmiştir.

Bkz. ayrıca, yakın geçmişte:

Kurski / Polonya

5 Temmuz 2016

Özel kişiler

Kanellopoulou / Yunanistan

11 Ekim 2007

Bu dava, başvuranın aldığı diğer mahkûmiyetler arasında, maruz kaldığı ve kendisinde ciddi sonuçlar bırakan özellikle mamoplasti ve mastektomi ameliyatlarının ardından « vücut şeklinin korkunç derecede bozulduğu » konusunda yaptığı basın açıklamaları nedeniyle bir plastik cerrah aleyhinde asılsız iddiada bulunmak suçundan cezaya mahkûm edilmesi ile ilgilidir.

Mahkeme, başvuranın ifade özgürlüğü hakkının kısıtlanması ve izlenen meşru amaç arasında makul orantılılık ilişkisi olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Kuşkusuz, söz konusu makalelerin yayımı, doktorluk mesleğinin imajı üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Ancak, bu davaya müdahil olan doktorun itibarının korunmasına yönelik açık menfaat, tazminat davası devam etmesine rağmen başvuranın cezaya mahkûm edilmesini haklı göstermek için yeterli değildir. Öte yandan, başvuranın beyanları, kendi adına kötü niyet kastedecek nitelikte herhangi bir unsur içermemiştir. Bu bağlamda Mahkeme, bilhassa doktorun şöhreti nedeniyle bu davayla ilgili olan basın duyurusu beyanları ve başvuranın amaçları arasında karışım yapmanın gerekli olmadığı görüşüne varmıştır. Bu durum sanki mevcut davanın özel bağlamında başvuranın sözlerine yer vermeyen ne de beyanda bulunduğu sıradaki gerçek ızdırıp boyutunu ölçmeyen Yunan mahkemelerinin önünde olmuştur.

Tešić / Sırbistan

11 Şubat 2014

Sağlık sorunları nedeniyle 2006 yılında emekli olan başvuran, avukatına iftira atmasınedeniyle suçlu bulunmuştur. 2009 yılı Temmuz ayında, belediye mahkemesi, başvuranın emekli maaşının üçte ikisinin, ödenmesi gereken tutar tamamen tediye edilene kadar avukatın banka hesabına yatırılması gerektiği kapsamda cebri icra emri verilmesine karar vermiştir. Başvuran, hukuki mahkûmiyetinden ve tazminat ödemeye mahkûm edilme biçiminden şikâyet etmiştir. Başvuran, özellikle bu icranın kendisini mali olarak son derece zor bir duruma soktuğunu ileri sürmüştür.

Mahkeme, söz konusu tedbirler her ne kadar yasayla öngörülmüş ve meşru bir amaç için yani üçüncü bir kişinin itibarının korunması amacıyla kabul edilmişse de, başvuranın ifade özgürlüğü hakkına yapılan bu müdahalenin, demokratik bir toplumda gerekli olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Mahkeme, özellikle ilgili tarafından eski avukatı hakkında sarfedilen sözlerin, tam anlamıyla gereksiz kişisel bir saldırı olduğunun söylenemeyeceği görüşüne varmıştır. Polis aslında bu iddiaların açıkça dayanaksız olmadığı kanaatindedir. Öte yandan, Sırp

Hükümetinin, görevini yerine getirmekte olan bir avukatın mesleki tutumu hakkında bir tartışmada kesinlikle herhangi bir kamu yararı bulunmadığını söylemekten ibaret olan argümanı, adaletin iyi işleyişinde özellikle avukatların rolü dikkate alındığında, özü itibariyle şüphelidir.

Sendika üyeleri

Palomo Sánchez ve diğerleri / İspanya

12 Eylül 2011 (Büyük Daire)

Bu dava, bir grup sendika üyesinin, kendi şirketlerinin yöneticisi ve diğer iki işveren hakkında hakaretamiz bir karikatür ve bazı makalelerin yayımlanmasının ardından işten çıkarılmalarından ibarettir.

Mahkeme, başvuranların maruz kaldıkları işten çıkarılmanın, Devlet'in bu kararı iptal ederek ya da daha hafif bir yaptırım uygulayarak bu duruma çare bulmasını gerektirecek nitelikte açıkça orantısız ya da aşırı bir ceza olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin 11. maddesi (dernek kurma ve toplantı özgürlüğü) ışığında değerlendirilen **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edilmediğini** tespit etmiştir. Mahkeme, özellikle İspanyol yargısının, söz konusu bültenin içeriğinin başkalarının itibarını rencide edecek ve zarar verecek nitelikte olduğuna ilişkin tespitlerinin tekrar değerlendirilmesi için herhangi bir neden görmemiştir. Mahkeme bu bağlamda ilke olarak eleştiri ya da hakaret arasında yaptırımları haklı gösterebilecek net bir ayırımı yapılması gerektiğinin altını çizmiştir. Bundan hareketle Mahkeme, ulusal mahkemeler tarafından kabul edilen gerekçelerin, dava konusu karikatür ve metinlerle hedeflenen gerçek kişilerin itibarının korunmasından ibaret olan meşru amaç ile birleştiği ve başvuranların iş ilişkileri çerçevesinde somut eleştiri sınırlarını aşmış olduklarına ilişkin tespit, gerçekçi somut bir temelden yoksun olarak ya da mesnetsiz olarak değerlendirilemeyeceğini kanaatine varmıştır.

Vellutini ve Michel / Fransa

6 Ekim 2011

Bu dava, işveren niteliğinde bir belediye başkanına küfretmiş olan sendika sorumlularının kamu görevlisine hakaret nedeniyle mahkûm edilmesine ilişkindir.

Mahkeme, sendika temsilcisi sıfatlarıyla ifade özgürlüğünün başvuranlar tarafından kullanılmasına yapılan müdahalenin, demokratik bir toplumda gerekli olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **10. maddesinin** (ifade özgürlüğünün) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, bilhassa sendika temsilcisi sıfatıyla başvuranların sarfettikleri sözlerinin, yine de ifade özgürlüğü hakkının sınırları içinde yer aldığına dikkat etmeleri yani başkalarının hak ve itibarının korunması yararı gözetmesi gerektiğini nazara alarak, söz konusu basın bildirisinde kimliği anlaşılabilir olan belediye başkanının, bununla birlikte adına yer verilmediğini belirlemiştir. Başkan sadece görevleri çerçevesinde eleştirilmiş ve herhangi bir özel olarak hiçbir iddia kendisini hedef almamıştır. Mahkeme, bu bağlamda siyasi bir kişi hakkındaki eleştirilerin kabul edilebilirliğinin, sıradan bir kişi hakkındaki eleştirilere göre daha geniş olduğunu hatırlatmıştır. Hem gazetecileri hem vatandaşları elinde olmayan nedenlerle ya da bilinçli olarak bir denetimle karşı karşıya bırakan bir siyasetçinin, bu nedenle eleştiriye büyük bir tolerans göstermesi gerekmektedir.

Siyasi kişiliklerin ya da kamusal Kişiliklerin özel yaşamına saygı hakkının bir unsuru olarak itibarının korunması hakkı

Kamusal kişilikler ya da siyasi kişilikler

Petrina / Romanya

14 Ekim 2008

Devlet güvenlik birimlerinin eski arşivlerinde tutulan bilgilere erişim ile ilgili yasa tasarısını içeren bir televizyon programında, sonrasında haftalık bir karikatür dergisinde yayımlanan iki makalede, siyasi bir kişilik olan başvurana Securitate (gizli polis) ajanı olarak gönderme yapılmıştır. Başvuran o tarihte dava konusu gazetecilere karşı hakaret ve iftira nedeniyle ilk derece mahkemesi önünde art arda iki dava açmıştır. Başvuran, ulusal mahkemelerin dava konusu gazeteciler hakkında beraat kararı vermesinin ardından, onur ve haysiyet hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmiştir.

Mahkeme, ifade özgürlüğünün korunması adına Rumen mahkemeleri tarafından ileri sürülen gerekçelerin, başvuranın itibarı karşısında öne geçmek için yeterli olduklarına ikna olmayarak, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Böylelikle, söz konusu menfaat çatışmaları arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmamıştır. Mahkeme, bilhassa derginin hiciv özelliğine rağmen söz konusu makalelerin, bu kişinin Securitate'a mensubu olması ihtimaline dair herhangi bir ipucu olmaması nedeniyle başvurana hakaret niteliğinde oldukları görüşüne varmıştır. Uyuşmazlık konusu söylemler ayrıca başvuranın mesleki becerilerini değil, doğrudan şahsiyetini hedef alan bazı suçlamaları içermiştir. Bu itibarla, özgür gazetecilik uygulaması çerçevesinde kullanılmasına izin verilen mübalağa ve kışkırtma dozuna burada başvurulmuş olarak görülemez. Ayrıca, Mahkeme'ye göre her iki gazetecinin iddiaları, başvuranı, eski rejim tarafından siyasi polis vasıtası olarak kullanılan bir terör ve baskı grubunun üyesi olmakla suçlayarak kabul edilebilir sınırları aşmışlardır. Buna, son olarak olaylar döneminde kamunun Securitate dosyalarına erişimine izin veren yasal bir çerçevenin bulunmaması ki başvuranın sorumlu tutulamayacağı bu durum eklenmiştir.

Karakó / Macaristan

28 Nisan 2009

Parlamento üyesi başvuran, 2002 genel seçimleri boyunca, kendi seçim bölgesinde önemli kararların kabulü sırasındaki duruşu nedeniyle kendisini eleştiren bir el ilanı dağıttıran başka bir siyaset adamı hakkında yapılan suç duyurusunu sonuçlandırmayı reddeden Macar makamlarının, özel yaşama saygı hakkını korumaktan yoksun olduklarını iddia etmiştir.

Mahkeme, başka bir siyaset adamı tarafından başvuran aleyhine sarfedilen dava konusu negatif söylemlerin, iç hukuka ve Sözleşme'ye uygun olduklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edilmediği** kanaatine varmıştır. Somut olayda ilgili, itibarını lekeleyen yayının, bilhassa kişisel bütünlüğünü tehdit edecek bir ciddiyette özel yaşamına zarar verdiğini kanıtlamamıştır. Sadece itibarı söz konusudur. Mahkemeler, el ilanında geçen söylemler nedeniyle siyaset adamını cezalandırmış olsaydı, Sözleşme'nin 10. maddesi (ifade özgürlüğü) ile güvence altına alınan haklarını ihlal etmiş olacağı bu durumda, bu kişinin ifade özgürlüğünü haksız yere sınırlandırmış olacaktı.

Petrenco / Moldova Cumhuriyeti

30 Mart 2010

Suçlamaların yapıldığı olaylar döneminde başvuran, üniversite profesörü ve Moldova Cumhuriyeti Tarihçileri Derneği Başkanıydı. Başvuran, KGB ile işbirliği yaptığını ve bu

sayede tarihçi olarak kariyer yapabildiğini ve üniversitede kadro almış olduğunu ima eden beyanların, 2002 yılı Nisan ayında Moldova Hükümeti resmi gazetesinde yayımlanması nedeniyle itibarına zarar verildiğini ileri sürmüştür.

Mahkeme, gazetenin ve söz konusu makalenin yazarının ifade özgürlüğünün korunmasını teminen Moldova mahkemeleri tarafından ileri sürülen gerekçelerin, başvuranın itibarına saygı hakkı karşısında öne geçmek için yeterli olmadıklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, bilhassa uyuşmazlık konusu makalenin büyük bir kamu yararı arz eden bir tartışma bağlamında yayımlanmış olduğu ve kamusal bir kişilik olan başvuranın, sıradan bir vatandaşa göre daha büyük kamusal eleştiri ve denetim derecesine tahammül göstermesi gerektiği görüşüne varmıştır. Makalenin genel üslubu ve içerdiği hakaretamiz ifadeler, başvuranın itibarına saygı hakkını bu nedenle kendiliğinden ihlal ettiği anlamına gelemez. Buna karşın, başvuranın KGB ile işbirliği yaptığını, tamamen yazar adına bir kurgu söz konusuyken, sanki kanıtlanmış bir olay gibi dile getiren makale, genel menfaat tartışması bağlamında kabul edilebilir yorum sınırlarını aşmıştır.

Hoon / Birleşik Krallık

13 Kasım 2014 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Bu dava, potansiyel ticari bir ortak gibi gösterilen bir gazeteci tarafından düzenlenen bir «komploda» tehlikeye atılan eski bakan başvuran hakkında bazı parlamento yetkililerinin soruşturmasına ilişkindir. Operasyon süresince bakan olarak ve NATO Genel Sekreterliği nezdinde özel danışman olarak görev yaptığı süreçte başvuran, elde ettiği bilgi ve bağlantıları paraya çevirmeye hazır olduğunu beyan ederken kaydedilmiştir. Sonrasında bazı ayrıntılar, bir gazetede ve bir televizyon belgeselinde yayımlanmıştır. Muhalif bir milletvekilinin yaptığı suç duyurusunun ardından Parlemlenter Standartları Komisyonu üyesi, başvuranın davranış ilkelerini çiğnediğini ve Parlamento 'nun itibarını lekelediğini tespit ettiği bir rapor düzenlemiştir. Başvuran, bilhassa Avam Kamarası ve Standartlar ve Ayrıcalıklar Komisyonu tarafından onaylanan ve kendisine karşı komisyon üyesi tarafından alınan büyük ölçüde medyalaştırılmış bazı kararlardan şikâyet etmiştir.

Mahkeme, başvurunun **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir. Mahkeme, başvuranın Sözleşme'nin 8. maddesi (özel yaşama saygı hakkı) bağlamındaki şikâyeti ile ilgili olarak, bu kişinin özel yaşamına müdahalenin, yani soruşturma ve raporun başvuranın itibarına verdiği zararın, böyle bir usul ve sonucun varlığından haberdar edilecek kamuoyu yararıyla orantılı olduğu kanaatine varmıştır. Somut durumda Mahkeme, özellikle Sözleşmecî devletler, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi bünyesinde kabul edilen genel ilkelerle bağdaşan ve uyuşan İngiliz hukukundaki milletvekili dokunulmazlığı kuralından doğan itibara saygının hukuken korumasını azaltan seviyenin, ilke olarak özel yaşama saygı hakkına orantısız bir sınırlama şeklinde algılanamayacağı görüşüne varmıştır. Her halükarda kamuoyu, basında yer alan makale ve televizyon yayını sayesinde müdahaleye bağlı olgulara zaten aşındı ve başvuran, gazete ve yayın şirketi hakkında bir dava açarak somut iddialarla itiraz edebilecekti. Mahkeme, söz konusu parlamento usulünün, başvuranın medeni haklarına dair bir uyuşmazlık kararı vermeyerek, adil yargılanma hakkını söz konusu yapmamış olduğunu değerlendirmiş ve başvuranın Sözleşme'nin 6. maddesi (adil yargılanma hakkı) bağlamındaki şikâyetini de reddetmiştir.

Rubio Dosamantes / İspanya

21 Şubat 2017⁵

⁵ Bu karar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 44 § 2 (kesinleşmiş kararlar) maddesinde belirtilen koşullarda kesinleşecektir.

İspanya'da Paulina Rubio ismiyle çok tanınmış Meksikalı bir şarkıcı olan başvuran, farklı televizyon yayınlarında özel yaşamına dair sarfedilen sözlerden şikâyet etmiştir. Başvuran, hakkındaki bu yorumların, özel yaşama saygı ve onur hakkına zarar verdiğini değerlendirmiştir.

Mahkeme, farklı menfaatler karşılaştırılırken kullanılan değerlendirme marjı dikkate alındığında, makamların, başvuranın özel yaşamının korunması açısından kendi pozitif yükümlülüklerine uymuş olduklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Mahkeme, başvuranın özellikle kamuda iyi bir sanatçı olarak tanınmasının, özel yaşamındaki faaliyet ya da davranışlarının ister istemez kamu yararı ile ilgili olduğu anlamına gelmeyeceği görüşüne varmıştır. Mahkeme, başvuranın basının dikkatinden yararlanabilecek olmasının, bununla birlikte televizyon kanallarına özel yaşamı hakkındaki denetlenmeyen yorumları yayınlama izni vermemiş olduğunu da değerlendirmiştir. Mahkeme, bu kararda özel ve ailevi yaşama dair bir takım olayların, özellikle Sözleşme'nin 8. maddesi bakımından ihtiyatlı bir korumanın konusunu oluşturduğunu ve gazetecileri, davranışları sırasında tedbir ve imtina göstermeye itmesi gerektiğini hatırlatmıştır. Dolayısıyla başkalarının hayatına ilişkin herhangi bir konuda teyit edilmemiş rivayetler yayılması ya da kontrolsüz ve sınırsız yorumlar yapılması, önemsiz olarak görülmemelidir. Son olarak Mahkeme, başvuranın özel yaşamına zarar verebilecek olan bu durum ile kamu adına meşru bir yararı bulunabilen bu durumun karşılaştırılması ve ayırılması için söz konusu televizyon yayınları hakkında bir değerlendirme yapılmasının ulusal makamlara düştüğü kanısına varmıştır.

Derdest başvuru

Mas Gavarró / İspanya (no. 26111/15)

14 Aralık 2015 tarihinde İspanyol Hükümeti'ne tebliğ edilen başvuru

Bu dava, Katalonya Özerk Topluluğu Hükümeti'nin dönem başkanı olan başvurana göre, kişisel itibar hakkını ihlal edecek pek çok makalenin, *El Mundo* gazetesinde yayınlanmasına ilişkindir.

Mahkeme, başvuruyu İspanyol Hükümeti'ne tebliğ etmiş ve taraflara, Sözleşme'nin 8. maddesi (özel yaşama saygı hakkı) açısından sorular yöneltmiştir.

Tarihsel şahsiyetler

Dzhugashvili / Rusya

9 Aralık 2014 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Bu dava, 1940 yılında Katyn'de Polonyalı savaş esirlerinin infaz edilmesi ve bu trajedide eski Sovyet liderlerinin oynayacağı rol hakkında *Novaya Gazeta* gazetesi tarafından yayımlanan bazı makalelerle ilgilidir. Eski Sovyet lider Stalin'in erkek torunu başvuran, anlamsızca gazeteyi büyükbabasına iftira atmakla suçlamıştır. Başvuran, Mahkeme'de özellikle Moskova Bölge Mahkemesinin, tanınmış birisi olan büyükbabasının itibarına karşı yapılan saldırılardan korumaktan yoksun olduğunu iddia etmiştir.

Mahkeme, ulusal mahkemelerin, başvuranın özel yaşamına saygı hakkı ve gazetecilerin ifade özgürlüğü arasında adil bir denge gözettiklerini değerlendirerek, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle başvurunun **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir. Bir kişinin ailesinin ölen bir ferdinin itibarına yayın yoluyla saldırılmasına ilişkin ilkesinin, bazı koşullarda, bu kişinin özel yaşamına ve kimliğine zarar verebileceğine ve dolayısıyla Sözleşme'nin 8. maddesi (özel yaşama saygı hakkı) kapsamına girebileceğini teyit eden

Mahkeme, bununla beraber itibarı ailesinin itibarına bağlı olduğu durumda 8. maddenin uygulama alanına giren bir kişinin itibarı ve kamuoyu denetimiyle karşı karşıya bırakılan kamusal kişilikler arasında bir ayırım yapmıştır. Somut olayda, Mahkeme, özellikle *Novaya Gazeta'* daki makalelerin, tarihi önemi bilinen bir olayı ele aldığını ve yalnız olayın kendisi değil aynı zamanda aralarında başvuranın büyükbabasının da olduğu söz konusu tarihsel kişiliklerin de eninde sonunda kamuoyu denetimi ve eleştiri ile karşı karşıya bırakıldıkları kanısına varmıştır. Mahkeme, öte yandan yerleşik içtihadı göz önünde bulundurulduğunda, Rus mahkemelerinin, basın özgürlüğü ve başvuranın ve büyükbabasının özel yaşamına saygı hakkının çatışan menfaatlerini ayrıntılı bir şekilde tartmış olduklarını değerlendirmiştir.

Tutuklanan ya da ceza kovuşturması geçiren kişiler

White / İsveç

19 Eylül 2006

Sözde yasadışı faaliyetlerinin basında geniş yer aldığı oldukça iyi bilinen başvuran, kendisinin İsveç Başbakanı'nın on yıl önce öldürülmesi de dâhil çeşitli suçlamalarla itham edildiği bir yazı dizisinin İsveç'in iki önemli akşam gazetesinde yayınlanmasının ardından, İsveç mahkemelerinin, adını ve itibarını korumakta başarısız olduklarından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edilmediğini** tespit etmiştir. Mahkeme, bilhassa yayımlanan yazı dizisinde gazetelerin, mümkün olduğu kadar çeşitli iddiaların dengeli sunulmasına gayret gösterdiklerini ve gazetecilerin iyi niyetle hareket ettiklerini nazara almıştır. Mahkeme, ayrıca İsveç mahkemelerinin davayı derinlemesine incelemiş olduklarını ve çatışan menfaatleri Sözleşme şartlarına saygı içinde karşılaştırmış olduklarını göz önünde bulundurmıştır. Somut durumda Mahkeme, ulusal mahkemelerin, söz konusu bilgilerin yayınlanmasındaki kamu yararının, itibarının korunması için başvuranın hakkının önüne geçtiği sonucuna varılmasında geçerli nedenlere sahip olduklarını değerlendirmiştir. İsveç Devleti, bu nedenle başvuranın haklarının korunmasından yükümlü değildir.

A. / Norveç (no. 28070/06)

9 Nisan 2009

Başvuran, 2000 yılında iki küçük kız çocuğunun tecavüz edilerek öldürülmesine ilişkin (*Baneheia* davası olarak bilinen) hazırlık soruşturmasının yani adını bu suça karıştıran söz konusu makalelerin gazete tarafından haber yapılmasının ardından bu gazete hakkında açılan iftira davasının kendi aleyhine sonuçlanmasından şikâyet etmiştir. Başvuran, serbest bırakılmadan önce on saat boyunca cinayetler hakkında sorgulanmış; ardından diğer iki kişi suçlu bulunmuştur.

Mahkeme, Norveç mahkemelerinin, basın ifade özgürlüğü ve başvuranın özel yaşamına saygı hakkı arasında adil bir denge kurmadıklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle röportajın haksız yere bazı maddi unsurların başvuranı şüpheli olarak gösterdiği mesajı verdiğini kaydetmiştir. Başvuran, basının kamuyu bilgilendirme ve kamunun da bilgi edinme hakkı olduğuna itiraz etmese bile, bu değerlendirmeler, ilgili hakkında öne sürülen küçük düşürücü iddiaları ve başvuranın sonuç olarak maruz kaldığı zararı haklı göstermez. Aslında başvuran, tam da yaşamını yeniden düzenlemeye ve toplumla yeniden bütünleşmeye çalıştığı bir anda bazı fotoğrafları ve görüşmeleri ele geçirmek isteyen gazeteciler tarafından taciz edilmiştir. Başvuran basında yer alan röportajlar nedeniyle işini kaybetmiş, evini terketmek zorunda kalmış ve toplumdan uzak kalmayı sürdürmüştür. Söz konusu yayınların gizli olması nedeniyle başvuranın onur ve haysiyeti ciddi şekilde zedelenmiştir.

Özel kişiler

Sanchez Cardenas / Norveç

4 Ekim 2007

Başvuran 1995 yılında iki oğlunun annesinden ayrılmıştır. Çocuklarının annesinin, ilgiliyi çocuklardan birine cinsel istismarda bulunmakla suçlayan bazı iddialarını polise bildirmesinin ardından, başvuranın çocuklarını görme hakkı konusunda 1997 yılı Haziran ayında bir uyuşmazlık meydana gelmiştir. Bu iddialar üzerine 1998 yılında bir soruşturma başlatılmıştır. Başvuran, bilhassa bu karar gerekçesinin, oğlunu istismar etmekten şüpheli olduğunu iddia etmek anlamına geldiğini ileri sürerek, çocuklarını görme hakkı başvurusunu reddeden 2002 tarihli istinaf mahkemesi kararının hakkaniyetsizliğinden şikâyet etmiştir. Başvuran, aynı zamanda cinsel istismar sanığı olarak nitelendirilmiş olmasının kendisinde anksiyete ve depresyona yol açtığını ve bu durumun sağlık raporlarıyla ispatlanmış olduğunu iddia etmiştir. Mahkeme, istinaf mahkemesi kararının uyuşmazlık konusu gerekçesinin doğruluğunun davanın koşulları içinde yeterince kanıtlanmadığını ve izlenen amaçla orantısız olduğunu değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. İstinaf mahkemesinin bilhassa, söz konusu konunun derinleşmemesine karar vererek ve başvuranın ağır bir suç işleyebileceğine dair kendi kuşkularını doğrulayarak, bazı istismarların yapılmış olabileceğini neden belirtmiş olduğu anlaşılabilir. Mahkeme'ye göre istinaf mahkemesinin cinsel istismar sorununu ya sonuna kadar incelemesi (gerekçeli bir sonuca ulaşmak adına delil unsurlarını inceleyerek) ya da sorunu bir kenara bırakması gerekirdi. Kendi tepkisi doğrultusunda verilmiş böyle bir mahkeme kararı, başvuranı lekelemiş, şeref ve itibarını zedelemiş ve özel ve aile yaşamına zarar vermiştir.

Polanco Torres ve Movilla Polanco / İspanya

21 Eylül 2010

Başvuranlar, 1998 yılında vefat eden üst düzey bir yargıcın sırasıyla eşi ve kızdırlar. Dava, ilk başvuruları bir firma ile birlikte kanunsuz bazı işlere karışmakla suçlayan eski bir muhasebecinin beyanlarına dayanarak, ulusal günlük *El Mundo* gazetesinde 1994 yılında yayınlanan bir makaleyle ilgilidir. Başvuranlar, *El Mundo* 'yu haklı bulan İspanyol mahkemelerinin, onur ve haysiyet haklarını çiğnediklerini iddia etmişlerdir.

Mahkeme, İspanyol Anayasa Mahkemesi tarafından ileri sürülen gerekçelerin, başvuranların itibarlarının korunmasına karşılık bazı bilgilerin iletilmesi konusunda ulusal gazetenin özgürlüğüne öncelik tanımak için yeterli olduklarını ve bu itibarla, çatışan menfaatler karşılaştırıldığında, herhangi bir unsurun, anayasa mahkemesinin kendisine tanımış olduğu takdir yetkisini aştığı sonucuna varılmasına imkân vermediğini değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edilmediği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, bilhassa ihtilaf konusu makalenin, kamuoyunun bir yandan, eski muhasebecinin açıklamalarını ve diğer yandan, yargıcın eşinin yalanını okuyabilecek olmasından dolayı tarafsız bir röportajın karakteristik özelliklerini barındırdığını gözlemlemiştir. Ayrıca ilgili kişilerin yalnızca makalede yer alan iddiaları reddetmeleri hususu bir makalenin yayımlanmasını engelleyemez. Öte yandan gazeteci, pek tabii sahip olduğu kaynaklardan destek alabilmiş, uyuşmazlık konusu iddiaların gerçekliğinin tespiti amacıyla yeterli tedbirleri almıştır.

Mikolajová / Slovakya

18 Ocak 2011

Başvuranın eşi 2000 yılında, kendisini darp ettiği ve yaraladığı iddiasıyla eşini polise şikâyet etmiştir. Ardından, ilgilinin eşine karşı ceza kovuşturmaları başlatılmasını reddetmesi nedeniyle dava düşürülmüştür. Başvuran, polis, soruşturmanın kendisinin bir suç işlemiş

olduğu ile ilgili olsa da, mağdur olmayı redderek, sonradan bazı kovuşturmaların yapılmasını imkânsız hale getirdiğini belirttiği bir karardan şikâyet etmiştir. Başvuran, bu kararın varlığından, bir sağlık sigortası şirketinin, başvuranın neden olduğu yaralanmalar nedeniyle kocasının alması gereken tedavileri için taahhüt edilen masrafların tazmini talep etmesiyle haberdar olmuştur.

Mahkeme, Slovak makamlarının 8. madde ile güvence altına alınan başvuranın hakları ve bu kararı ve kararın üçüncü kişilere ifşasını haklı gösterebilecek olası menfaatler arasında adil bir denge kuramadıklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle polis kararının, polislerin ilgilinin suçlu olduğunu değerlendirdiklerini belirten gerçeğe dayalı bir beyan altında yazıldığı görüşüne varmıştır. Dolayısıyla cezai bir suç işlemiş olmakla suçlanmayan başvuran, itibarını zorunlu olarak zedeleyen bu durumda böyle bir suçu işlediğini belirten nihai olabilecek bir ibarenin konusu olmuştur. Ayrıca Mahkeme, başvuranın söz konusu polis kararının bir suretini ya da ayrıntılı açıklamasının elde etmek için hiçbir başvuru yapmaması nedeniyle sadece herhangi bir usuli teminat bulunmaması hususunu belirleyebilmiştir.

Ageyevy / Rusya

18 Nisan 2013

Evli bir çift olan başvuranlar, 2008 yılında iki çocuk (bir erkek ve bir kız) evlat edinmişlerdir. 2009 yılı Mart ayında meydana gelen bir kazanın ardından, erkek çocuğun evde ağır şekilde yandığı ve hastaneye kaldırılması gerektiği süreçte, makamlar kötü muamele yapıldığından kuşkulmuşlar ve çocukları ailelerinden geri alıp, yerleştirmişlerdir. Anne bilhassa Rus mahkemelerinin, oğluna kötü muamelede bulunduğunu iddia eden makaleler konusunda kendisi tarafından açılan iftira davasında itibarını korumamış olduklarından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, yayınevının ifade özgürlüğünün korunması konusunda ulusal mahkemeler tarafından ileri sürülen gerekçelerin, annenin itibarının korunması hakkının ve masumiyet karinesinin önüne geçtiğine ikna edememesi nedeniyle, ilgili yayınevine karşı anne tarafından açılan iftira davasında bu kişinin itibar hakkının korunmasında Rus mahkemelerinin kusuru nedeniyle Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Dolayısıyla yerel mahkemelerin iftira davası boyunca, onun masumiyet karinesi hakkını çok az dikkate almış oldukları açıkça anlaşılmamıştır. Mahkemeler, gazetecilerin iyi niyetli hareket edip etmediklerini ve gazetecilik etiğinin gerektirdiği gibi vurgulanan ve güvenilir bazı bilgileri yayınlayıp yayınlamadıklarını çok da ayrıntılı bir şekilde incelememişlerdir. Öte yandan, dosya unsurları, gazetecilerin iyi niyetli davranmadıklarını düşündürmeyecek olsa bile, olayın gerçek ve tarafsız olarak duyurulması için gerekli tedbirleri açıkça almamışlar bilakis olguların gerçekliğini aşırı şekilde abartmaya ve basitleştirmeye çalışmışlardır.

Popovski / « Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti »

31 Ekim 2013

Bu dava, başvuranın traktör çaldığını ima eden bir makalenin günlük bir gazetede yayınlanması ve sonrasında bu konuda iftira davası açılmasına ilişkindir. Başvuran, özellikle kendisine iftira atanların duruşmada hazır bulunmasını sağlamayan ulusal mahkemelerin, söz konusu makale ile zedelenmiş olarak değerlendirilebilecek itibarını korumadıklarını iddia etmiştir.

Mahkeme, yerel makamların başvuranın davasında mevcut ceza hukuku mekanizmalarını uygulama biçiminin, ilgilinin özel yaşamına saygı hakkının ve özellikle itibarına saygı hakkının güvence altına alınmasından, 8. madde uyarınca davalı Devlet'i sorumlu kılan pozitif

yükümlülükler aykırı düşecek şekilde yetersiz olduğunu değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır.

Putistin / Ukrayna

21 Kasım 2013

Bu dava, Kiev'de 1942 yılında Alman Luftwaffe üyeleri ile Ukrayna futbol takımını karşı karşıya getiren efsanevi « ölüm maçı » ilişkin bir makale ile ilgilidir. Başvuran, makalenin, maça katılan babasının, işbirlikçi olduğunu ima ederek itibarını zedelediğini ileri sürmüştür. Başvuran, Ukrayna mahkemelerinin makalenin tezip edilmesi amacıyla yaptığı başvuruları reddederek, kendisinin ve ailesinin itibarını korumamış olduklarını iddia etmiştir.

Mahkeme, Ukrayna mahkemelerinin, başvuranın özel yaşamına saygı hakkı ve gazete ve gazetecinin ifade özgürlüğü hakkı arasında adil bir denge kurduklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edilmediği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle mahkemelerin bazen ölen bir kişinin itibarının korunmasının gerekebileceği görüşüne varmıştır. Mahkeme, bununla birlikte bir kişinin ailesinin ölen bir ferдинin itibarının, bu kişinin özel yaşamı ve kimliği üzerinde bir etkiye sahip olabileceğini ve dolayısıyla 8. madde kapsamına girdiğini kabul etmiştir. Ancak somut olayda, başvuran, yayından sadece dolaylı olarak etkilenmiştir zira gazeteci, babasının adını belirtmemiş ve bu kişinin düşmanca işbirliği yaptığını da doğrudan iddia etmemiştir.

Jelševar ve diğerleri / Slovenya

11 Mart 2014 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Dört başvuran, hikâyesi ölen annelerinin hayatından esinlenen kurgusal bir karakterin yaşamını anlatan bir romanın yayınlanmasının, itibarlarını zedelemiş olduğunu ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, Sloven Anayasa Mahkemesinin özel yaşamlarına saygı hakları ve roman yazarının ifade özgürlüğü hakkı arasında adil bir denge kurmadığını iddia etmişlerdir. Mahkeme, başvuranların itibarının, somut olayda ciddi şekilde zarar görmüş olmadığını değerlendirerek, açıkça dayanak eksikliği nedeniyle Sözleşme'nin 8. maddesi (özel yaşama saygı) açısından başvurunun **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir. Mahkeme, en başta hikâyenin ortalama bir okuyucu tarafından gerçek ya da onur kırıcı olarak algılanıp algılanamayacağını araştırmış olan Sloven mahkemelerince izlenen yöntemin, makul ve kendi yerleşik içtihadı ile uyumlu olduğunu değerlendirmiştir. Bu nedenle söz konusu menfaat çatışmaları arasında yani başvuranların özel yaşamlarına saygı hakları ve kitabın yazarının ifade özgürlüğü hakkı arasında adil bir denge kurulmuştur.

Sõro / Estonya

3 Eylül 2015

Bu davada başvuran, Sovyet döneminde SSCB Devlet Güvenlik Komitesinde (KGB) görev aldığı şoför kadrosuna ilişkin bilgilerin, 2004 yılında Estonya Resmi Gazetesinde yayımlanmasından şikâyet etmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, özellikle KGB servisinde başvuran tarafından hizmet verilen şoför kadrosuna dair bilgilerin yayımının, ilgilinin itibarına zarar vermiş olduğunu ve bu bağlamda başvuranın özel yaşamına saygı hakkına bir müdahale olarak tahlil edilmiş olduğunu gözlemlemiştir. Kuşkusuz yayın hakkında kanuna dayanan bu müdahale, yasaldı ve 8. madde uyarınca ulusal güvenliği ve kamu güvenliğinin korunması, düzenin korunması, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması gibi meşru amaçlar izlemiştir. Mahkeme, bununla birlikte başvuran hakkında alınan tedbirin, müdahalenin izlediği meşru amaçla orantılı olmadığını değerlendirmiştir. Mahkeme, bu bağlamda özellikle ulusal mevzuatın ilgili hükümlerinin, geçmişteki görevleri ne olursa olsun eski güvenlik birimleri çalışanlarının tamamı -hatta somut olaydaki gibi şoförün bile- hakkında bilgilerin yayımını öngörmüş

olduğunu saptamıştır. Başvuranın durumunda yayın kanunu, kendisinin mesleki faaliyetlerine herhangi bir sınırlama getirmese bile, bu kişi, meslektaşları tarafından eleştirildiğini ve işini bırakmakla karşı karşıya getirildiğini ileri sürmüştür. Burada kanun tarafından aranan bir etki söz konusu olmasaydı, bu, başvuranın özel yaşamına saygı hakkına yapılan müdahalenin ağırlığını daha az yansıtmazdı.

Meslekler

Avukatlar

Wegrzynowski et Smolczewski c. Pologne

16 Temmuz 2013

Bu davada iki avukat, itibarlarına zarar veren bir makalenin, gazetenin internet sitesinde kamuya açık bulunmasından şikâyet etmişlerdir. (Polonya mahkemeleri, önceki iftira davasında, söz konusu makalenin yeterli bilgilere dayanmadığını ve ilgililerin haklarını ihlal etmediğini değerlendirmişlerdir.)

Mahkeme, Polonya mahkemelerinin, bir yandan kamunun bilgi edinme hakkı diğer yandan başvuranın itibarının korunması hakkı arasında adil bir denge kurmuş olduklarını değerlendirerek, ikinci başvuran ile ilgili olarak Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edilmediğini** tespit etmiştir. Mahkeme bilhassa uyuşmazlık konusu makalenin gazetenin arşivinden tamamen çıkarılmasının, orantılı olmayacağını değerlendirmiştir. Aynı zamanda Mahkeme, başvuranın, yayınlanan makalede lehine verilen karara değinilmesini talep etmediğini belirlemiştir. Mahkeme, ayrıca ilk başvuranın başvurusunun, Polonya mahkemeleri tarafından verilen kesin kararın ardından gerekli olan altı ay süre içinde yapılmamış olması nedeniyle **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir.

Üniversite öğretim üyeleri ve öğretim görevlileri

Ion Cârstea / Romanya

28 Ekim 2014

Bu dava, üniversite profesörü başvuranın cinsel yaşamı ile ilgili yaklaşık 19 yıl önce meydana gelen bir olayı ayrıntıları ile anlatan ve kendisini yalan ifade verdirmek, şantaj yapmak, çocuk istismarı ve cinsel sapkınlıkla suçlayan bir makalenin yerel bir gazetede yayınlanması ile ilgilidir. Başvuran, bu makalenin ve makaleye eşlik eden fotoğrafların yayınlanmasının sonrasında ulusal mahkemelerin, itibarını korumadıklarını ileri sürmüştür. Başvuran, mahkemelerin özellikle şikâyetini değerlendirmeye alarak makalede yansıtılan olayların gerçekliğini tespit etmediklerini iddia etmiştir.

Mahkeme, Rumen makamlarının gazetecinin ifade özgürlüğü ve başvuranın özel yaşamına saygı hakkı arasında adil bir denge kurmadıklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Söz konusu makale ve beraberindeki fotoğrafların, bilhassa başvuranın onur ve haysiyetini ciddi şekilde zedelediğine ve psikolojik bütünlüğüne ve özel yaşamına zarar verdiğine kuşku yoktur. Mahkeme, ayrıca ulusal mahkemelerin, söz konusu makalenin genel menfaat tartışmasına katkı sağlayıp sağlamadığının ve başvuranı kamusal kişilik olarak nitelendirmenin gerekli olup olmadığının anlaşılması sorununa yeterli önemi verdiklerine ikna olmamıştır.

İş adamları

Pipi / Türkiye

12 Mayıs 2009 (kabul edilebilirlik hakkında karar)

Bu davadaki iş adamı olan başvuran, itibarını hedef alan bir makale ve televizyon yayınından şikâyet etmiştir. İlgili, özellikle uyuşmazlık konusu bilgilerin yayınlanmasının, özel yaşamına saygı hakkını haksızca ihlal ettiğini ve bu bilgilerin gerçeği yansıtmadığı gibi kamuoyu adına herhangi bir yarar da sağlamadığını iddia etmiştir. Mahkeme, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle başvurunun **kabul edilemez** olduğunu beyan etmiştir. Uyuşmazlık konusu makale ve televizyon yayınına ilişkin olarak Mahkeme, özellikle dava konusu medya türüne özgü dedikodu tarzıyla ilgili adli bir vaka bağlamında bir kurgu dizisinin söz konusu olduğu ama yayılan bilgilerin, tamamen başvuranın yaşamına ait kişisel detaylarla ilgili olmadığı, ne de tolerans gösterilemeyecek bir müdahalenin sonucu olduğu ve bu müdahaleyi sürdürmediklerini gözlemlemiştir. Bu tür bilgiler sonuç olarak sadece başvuranın özel yaşamı adına, kişisel bütünlüğünün yaralandığı durumda ağır bir müdahale teşkil edebilir ve dolayısıyla yalnız itibarı söz konusu olabilir.

Mahkeme bu nedenle, Türk mahkemeleri tarafından bu husus hakkında alınan kararı inceleyerek, Sözleşme'nin 10. maddesi (ifade özgürlüğü) bakımından dava konusu medyanın çatışan menfaatlerinin karşılaştırılmasında, Sözleşme'nin 8. maddesi (özel ve ailevi yaşamına saygı hakkı) anlamında herhangi bir hususun, başvuranın özel yaşamının korunması hakkının önemini rölativize ederken mahkemelerin takdir yetkisini aşmış oldukları sonucuna varılmasına imkân vermediğini değerlendirmiştir.

Gazeteciler

Pfeifer / Avusturya

15 Kasım 2007

Viyana'daki Yahudi toplumunun resmi dergisinin genel yayın yönetmeni başvuran, Yahudilerin 1933 yılında Almanya'ya savaş ilan ettiğini dile getiren ve nazi rejiminin işlediği suçları basitleştiren bir makale yazan bir profesörü sert sözlerle eleştirdiği bir yorum yayınlamıştır. Mahkemeye az bir süre kala intihar eden profesör hakkında pek çok dava açılmıştır. Başvuran, Avusturya mahkemelerinin, özellikle kendisinin ve diğer kişilerin profesörü intihara sürüklediklerini iddia eden başka bir derginin genel yayın yönetmeninin karalayıcı sözleri karşısında, itibarını korumadıklarını ileri sürmüştür.

Mahkeme, ifade özgürlüğünün korunması adına Avusturya mahkemeleri tarafından ileri sürülen gerekçelerin, başvuranın itibarının korunması hakkının önüne geçmesine ikna olmaması nedeniyle Sözleşme'nin **8. maddesinin** (aile yaşamına saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Mahkeme, bilhassa bir kişinin itibarının, kamusal bir tartışmanın konusu olduğunda bile özel yaşam adı altında ahlaki kimliğin ve bütünlüğün bir bileşeni olarak değerlendirilmesi gerektiği görüşüne varmıştır. Uyuşmazlık konusu beyanın, yeterince gerçek bir temele dayandığı kanaatine varan yerel mahkemeler, beyanın karalayıcı olmadığını değerlendirmişlerdir. Mahkeme bu değerlendirmeye ikna olmamıştır. Mahkeme, açıkçası suçlayıcı söylemlerin, profesörün davranışları ve intiharı arasında kurgusal olmayan etkide bir nedensellik bağı kurmuş olduğu ancak doğruluğu kanıtlanabilir ya da kanıtlanamaz bir olay olarak tahlil edildiği görüşüne varmıştır. İfade özgürlüğü hakkının, incitebilecek ya da zedeleyebilecek söylemleri de koruduğu doğrusa, genel yayın yönetmeninin, ilgili profesörü intihara teşvik etmekle suçladığı bu söylemler, suç davranışına yönelik bir suçlama ile eşdeğerdir ve bu durumda kabul edilebilir sınırları aşmışlardır.

Sipos / Romanya

3 Mayıs 2011

Bu dava, sunucu ve yönetmen başvuranın antenini geri aldıktan sonra Rumen Devlet Televizyonu yönetimi tarafından yayınlanan bir basın bildirisi ile ilgilidir. Başvuran, söz konusu bildirisinin itibar hakkını zedeleyici olduğunu ve Rumen mahkemelerince cezalandırılması gerektiğini iddia etmiştir.

Mahkeme, başvuran tarafından dava konusu yapılan ididaların, kabul edilebilir sınırları aştığını ve Rumen mahkemelerin başvuranın itibar hakkının korunması ve Sözleşme'nin 10. maddesi ile güvence altına alınan televizyon kanalının ifade özgürlüğü arasında adil bir denge kurmakta başarılı olamadıklarını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır.

Yargıçlar

Özpınar / Türkiye

19 Ekim 2010

Başvuran, diğerler iddialar arasında çok sayıda erkek ile yakın ilişki, görünümü ile ilgili iddialar ve işini geciktirme iddiaları hakkında yapılan disiplin soruşturmasının ardından Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu kararıyla hâkimlik mesleğinden çıkarılmıştır. İlgili, en başta dedikodular ve onur ve haysiyetini rencide eden suçlamalara dayanılarak meslekten atıldığını iddia etmiştir.

Mahkeme, söz konusu meslekten çıkarma kararının, doğrudan başvuranın hem mesleki hem özel yaşamı kapsamındaki davranış ve ilişkilerine bağlı olduğunu gözlemlemiştir. Dahası, başvuranın itibarı tartışma konusu olmuştur. Sonuç olarak, ilgilinin özel yaşamına saygı hakkına, meşru amacın, karar verme yetki ve bağımsızlıklarının korunması amacıyla yargıçlara verilen disiplin sorumluluğu ile ilgili olduğu değerlendirilen bir müdahale söz konusudur. Somut olayda, başvuranın özel yaşamına verilen zararın, izlenen meşru amaçla orantılı olmadığını değerlendiren Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** sonucuna varmıştır. Elbette Mahkeme, özellikle bir yargıcın davranışının yargı teşkilatının imaj ve itibarına zarar verdiğinde, kendi etik görevlerinin de özel yaşam hakkını ihlal edebileceğini tespit etmiştir. Bununla birlikte başvuran, 8. maddenin güvencesinden yararlanmış ve kendisine atfedilen bazı eylemler, görevden atılmasını haklı gösterse de, hakkında yürütülen soruşturma, bu suçlamaları desteklememiş ve ilgilinin çalışma faaliyetleriyle ilişkisi olmayan pek çok eylemi göz önünde bulundurmuştur.

Oleksandr Volkov / Ukrayna

9 Ocak 2013

Bu dava, bir Yüksek Mahkeme yargıcının görevden alınmasına ilişkindir. Başvuran, özellikle yargıçlık görevinden alınmasının özel yaşamına ve mesleki yaşamına bir müdahale oluşturduğunu ileri sürmüştür.

Mahkeme, başvuranın yargıçlık görevinden çıkarılmasının, başkalarıyla ilişkilerinin büyük bir kısmında bilhassa mesleki ilişkileri üzerinde belli etkiler meydana getirmiş olduğunu gözlemlemiştir. Görevden alınması, başvuranın « yakın çevresinde » de bazı etkilere yol açmıştır zira işini kaybetmesi, zorunlu olarak maddi anlamda hem kendi hem aile refahı üzerinde somut bazı sonuçlar doğurmuştur. Ayrıca, başvuranın görevden alınma nedeni, yani bağlılık yeminin bozulması, mesleki ünvanının olumsuz etkilendiğini düşündürmüştür. Başvuranın görevden alınması bu nedenle Sözleşme'nin 8. maddesi (özel yaşama saygı hakkı) anlamında bir müdahale oluşturmuştur. Somut olayda Mahkeme, özel yaşama saygı hakkının başvuran tarafından kullanılmasına yapılan bu müdahalenin, yalnız iç hukuka uygun olmaması ile birlikte aynı zamanda bu durumun hala öngörülebilirlik ve keyfiyete karşı uygun bir koruma güvencesi sağlanması şartlarını karşılamaması nedeniyle orantılı olmadığını değerlendirerek, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiği** sonucuna varmıştır.

Polis memurları

Kyriakides / Kıbrıs ve Taliadorou ve Stylianou / Kıbrıs

16 Ekim 2008

Başvuranlar, bünyesinde üst rütbeli subay olarak görev yaptıkları Kıbrıs polisliğinden emekli olmuşlardır. Davalar, işkence iddiaları nedeniyle başvuranların şeref ve haysiyetlerinin zedelenmesine yol açan zarar tazmininin Kıbrıs Yüksek Mahkemesi tarafından iptaline ilişkindir. Ulusal basında geniş yer bulan bir karar ile polislikten atılan ilgililer, ardından eski görevlerine geri döndürülmüşlerdir.

Mahkeme, her iki davada da Sözleşme'nin **8. maddesinin** (özel yaşama saygı hakkının) **ihlal edildiği** kanaatine varmıştır. Mahkeme, başvuranların, namus ve haysiyetlerine verilen zararın tazmin edilmesini talep ettikleri dayanak hakkında anayasal hükmün yorumlanması kendi görevi olmasa bile, Kıbrıs Yüksek Mahkemesinin manevi tazminat ödemesinin iptal etmesine ilişkin olarak tatmin edici bir açıklama yapmamış olduğunu tespit etmiş ve 8. madde ile güvence altına alınan başvuranların haklarını ihlal eden bir konu hakkında geniş kapsamlı bir değerlendirme yapılmamasının, kabul edilebilir bir takdir yetkisi ile bağdaşmadığını kaydetmiştir. Dolayısıyla somut olayda Devlet'in usuli yükümlülüklerinin ihlali söz konusudur.

Doktorlar ve sağlık çalışanları

Frankowicz / Polonya

16 Aralık 2008

Başvuran bir jinekolog ve Polonya Hasta Hakları Koruma Derneği'nin başkanıdır. Bir hastanın tedavisinde başka bir doktoru eleştirdiği raporu sonucunda aleyhinde başlatılan disiplin soruşturması hususunda şikâyetçidir ve bu soruşturma sonucunda başvuran, Sağlık Mahkemesi tarafından yaptırım uygulanarak kınama almıştır.

Başvuranın ifade özgürlüğü hakkına ilişkin müdahalenin meşru amaca yani başkalarının itibarının korunmasına ilişkin olarak orantılı olmadığına hükmeden Mahkeme, Sözleşme'nin **10. Maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Mahkeme, özellikle, başvuranın davasında Polonya yetkililerinin tıbbi görüşte yer alan bulguların doğruluğunu kanıtlama çabasına girmeden başvuranın diğer bir doktoru kötülediği sonucuna vardıkları fikrindedir. Bu karar, Polonya'daki doktorlar arasında eleştirinin kati yasağına dayanarak verilmiştir. Mahkeme, söz konusu kati yasağın doktorları hastalarına onların sağlıklarına ve herhangi bir tedaviye ilişkin objektif fikirler sunmaları hususunda caydıracağı ve bunun da tıp mesleğinin amacını yani hastaların sağlıklarını ve hayatlarını koruma hususunu saptırdığı görüşündedir.

Heinisch / Almanya

21 Temmuz 2011

Bu dava, bir geriatri hemşiresinin sunulan hizmette eksiklikler olduğunu iddia ederek iş vereni aleyhinde suç duyurusunda bulunmasının ardından işten çıkarılması ile ilgilidir. Başvuran, işten çıkarılmasının ve mahkemelerin eski mevkiine yerleştirme talebini reddetmesinin ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiği hususunda şikâyetçidir.

Başvuranın bilgisi dahilinde olmayarak işten çıkarılmasının orantısız olduğuna ve Alman mahkemelerin işverenin şöhretinin korunması gerekliliği ve başvuranın ifade özgürlüğü hakkının korunması gerekliliği arasında adil bir denge kuramadıklarına hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. Maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olduğu** kararına varmıştır. Mahkeme, özellikle, yaşlı hastaların hassasiyetini ve kötüye kullanma durumlarının önlenme gerekliliği göz önünde bulundurulduğunda ifşa olunan bilginin kamu menfaatine olduğunun inkar edilemeyeceği görüşündedir. Ayrıca, devlet elinde olan bir şirkete ait yaşlılara bakım hizmeti sunan kurumun koşullarına ilişkin yetersizlikler hususunda

bilgilendirilen kamu menfaati oldukça mühim olduğu için bir şirketin ticari itibarının ve menfaatlerinin korunmasından ağır basmıştır.

Ärztokammer Für Wien ve Dorner / Avusturya

16 Şubat 2016

Bu davadaki başvurular, Viyana Tabipler Odası ve olayların meydana geldiği zamanki başkanı, Avusturya mahkemelerinin başvurulara radyoloji hizmeti sunmayı planlayan özel bir firma hakkında bazı olumsuz ifadelerde bulunmalarını yasaklamaları hususunda şikâyetçi olmuştur. Bu kararlar, Oda'nın internet sayfasında ikinci başvuran tarafından yayımlanan ve özellikle firmanın “haşerat” firma veya fon olarak nitelendirildiği bir mektup hususunda firma tarafından gelen bir şikâyetin ardından verilmiştir.

İkinci başvurana ilişkin olarak, söz konusu firmanın şöhret ve haklarının korunması için ifade özgürlüğü hakkının kullanılmasına müdahalenin demokratik toplumlarda gerekli olduğuna hükmederek Mahkeme, Sözleşme'nin **10. Maddesi'nin ihlalinin** (ifade özgürlüğü) **söz konusu olmadığı** kararına varmıştır. Ayrıca Mahkeme, başvurunun ilk başvurunu da kapsadığını gereçesiyle başvurunun **kabul edilemez** (kişi bakımından bağdaşmazlık) olduğuna karar vermiştir.